

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

**ELİT TÜRK TENİSÇİLERİN MÜSABAKA ORTAMINDAKİ TAKTİK
DURUMLARININ '5 OYUN DURUMU ' AÇISINDAN ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bülent KİLİT

Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. Salih SUVEREN

ANKARA
Haziran 2009

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü**

**Beden Eğitimi ve Spor Ana bilim dalı Yüksek Lisans Programı
Çerçevesinde yürütölmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.**

Tez Savunma Tarihi : .../.../2009

**İmza
Ünvanı Adı ve Soyadı
... Üniversitesi
Jüri Başkanı**

**İmza
Ünvanı Adı ve Soyadı
... Üniversitesi**

**İmza
Ünvanı Adı ve Soyadı
... Üniversitesi**

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay	II
İçindekiler	III
Tanımlar	V
Şekiller ve Tablolar	VI
1.GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. Tenis Oyununun Tanımı ve Tenis Oyun Kuralları	
2.1.1. Tenis Oyununun Tanımı	4
2.1.2. Tenis Oyun Kuralları	5
2.2. Tenis Oyununun Tarihsel Gelişimi	
2.2.1. Dünya’da Tenis Oyununun Tarihsel Gelişimi	8
2.2.2. Türkiye’de Tenis Oyununun Tarihsel Gelişimi	11
2.3. Taktik Antrenman ve Taktik Durumlar	13
2.3.1. Taktiksel Hazırlık	14
2.4. Taktiksel Oyun Aşamaları	16
2.4.1. Müsabaka Pozisyonunu Algılamak ve Analiz Etmek	16
2.4.2. Taktiksel Çözümü Bulmak	18
2.4.3. Gözlem ve Değerlendirme	18
2.5. Taktik ve Teknik Arasındaki İlişki	20
2.6. Teknik ve Taktiksel Hataların Düzeltilmesi	21
2.7. Tenis’te Taktik ve 5 Oyun Durumu	23
2.7.1. Tenis’te Taktik	23
2.7.2. Tenis’te 5 Oyun Durumu	26
2.7.2.1. Servis Atmak	27
2.7.2.2. Karşılamak (Servis Karşılamak)	28
2.7.2.3. Geriden Ralli Yapmak	29
2.7.2.4. File Oyunu (Voleye Gelmek)	31
2.7.2.5. Filedeki Oyuncuya Karşı Oynamak	32

3. GEREÇ VE YÖNTEM	33
3.1. Deneklerin seçimi	33
3.2. Verilerin Toplanması	33
3.3. Verilerin Analizi	33
4. BULGULAR	35
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	75
6. ÖNERİLER	82
7. ÖZET	83
8. SUMMARY	84
9. KAYNAKLAR	85
10. EKLER	90
11.TEŞEKKÜR	91
11. ÖZGEÇMİŞ	93

TANIMLAR

Ace: Rakibin müdahale edemediği içerde olan servis.

Approach Shot: Fileye gitmek için kullanılan çıkış topu.

Backhand: Elin tersinin fileye doğru baktığı tenis vuruşu.

Baseline: Fileye paralel şekilde kortun arka çizgisi.

Forehand: Avucun fileye bakacak şekilde topa vurulması.

Passing Shot: Geri çizgideki oyuncunun filedeki oyuncuyu yanından topa değemeyecek şekilde geçmesi.

Geriden Rally: Uzun süreli karşılıklı gidip gelen top.

Return: Servis karşılama vuruşu.

Set: 6 oyundan oluşan maç bölümü.

Slice: Topa verilen ters falso ile topun daha fazla havada kalmasını sağlayan vuruş.

Tie-break: Oyunların 6/6 olduğunda seti kazanacak oyuncuyu belirlemek için oynanan oyun.

Top Spin: Bol falso ile topun yere değdikten sonra yükseğe sıçramasını sağlayan vuruş.

Unforced Error: basit hata.

Winner: Rakip oyuncunun topa hiç müdahalesi olmadan kazanılan sayı.

Grand Slam Turnuvaları: Dört büyük turnuvarın genel adıdır.

Amerika Açık Tenis Turnuvası: Sert kort turnuvası.

Roland Garros Tenis Turnuvası: Toprak kort turnuvası.

Wimbledon Tenis Turnuvası: Çim kort tenis turnuvası.

Avustralya Açık Tenis Turnuvası: Sert kort turnuvası. ⁵¹

ŞEKİLLER VE TABLOLAR LİSTESİ

	ŞEKİLLER	Sayfa
Şekil 1. Tenis Sahası		4
	TABLOLAR	
1. Bayan ve erkek tenisçilerin fiziksel profilleri		35
2. Bayan ve erkek tenisçilerin maç skorları		35
3. Bayan ve erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre temel istatistik değerleri		36
4. Bayan ve erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları		37
5. Bayan ve erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre temel istatistik değerleri		38
6. Bayan ve erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları		39
7. Bayan ve erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre temel istatistik değerleri		40
8. Bayan ve erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları		41
9. Bayan ve erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre temel istatistik değerleri		42
10. Bayan ve erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları		43
11. Bayan ve erkek tenisçilerin file oyunu durumuna göre temel istatistik değerleri		44
12. Bayan ve erkek tenisçilerin file oyunu durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları		45
13. Bayan ve erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre temel istatistik değerleri		46
14. Bayan ve erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre bağımsız örneklem t testi sonuçları		47

15. Erkek ve bayan tenisçilerin servis ortalamalarının % 'lik değişimleri	47
16. Erkek ve bayan tenisçilerin kazanılan vuruşlar %'lik değişimleri	48
17. Erkek ve bayan tenisçilerin kaybedilen vuruşlar %'lik değişimleri	48
18. Bayan ve erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata %'lik değişimleri	49
19. Bayan ve erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları	49
20. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre temel istatistik değerleri	50
21. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	51
22. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre temel istatistik değerleri	52
23. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	53
24. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre temel istatistik değerleri	54
25. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	55
26. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre temel istatistik değerleri	56
27. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	57
28. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin file oyunu durumuna göre temel istatistik değerleri	58
29. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin file oyunu durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	58
30. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre temel istatistik değerleri	59
31. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	60
32. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis ortalamalarının %'lik değişimleri	60

33. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazanılan vuruşlar %'lik değişimleri	61
34. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin Kaybedilen vuruşlar %'lik değişimleri	61
35. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata %'lik değişimleri	62
36. Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları	62
37. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis atma durumuna göre temel istatistik değerleri	63
38. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis atma durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	64
39. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin geriden ralli durumuna göre temel istatistik değerleri	65
40. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin geriden ralli durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	66
41. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis karşılama durumuna göre temel istatistik değerleri	67
42. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis karşılama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	68
43. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre temel istatistik değerleri	69
44. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	70
45. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin file oyunu durumuna göre temel istatistik değerleri	71
46. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin file oyunu durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	71
47. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre temel istatistik değerleri	72
48. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre bağımsız örneklem t testi sonuçları	73

49. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis ortalamaları %'lik değişimleri	73
50. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazanılan vuruşlar %'lik değişimleri	74
51. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kaybedilen vuruşlar %'lik değişimleri	74
52. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazanan sayı – basit hata %'lik değişimleri	75
53. Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları	75

1. GİRİŞ

Taktik davranışlar, sporsal müsabakanın hazırlığı ve yönlendirilmesinde ortaya koyulur. Hazırlıktan sporcunun müsabaka sırasında ya da öncesinde ideal koşulları kullanabilme yeteneği ile ilgili tüm basamakları, yönlendirmeden sporcunun müsabaka sürecinde kazanma, ya da en iyi sonucu elde etmek için uyguladığı tüm aktiviteleri anlarız.

Hazırlık ve yönlendirme, müsabakadaki taktik davranışların temel taşlarıdır ve biri diğerini etkiler. Müsabakaların ve sporsal yarışmaların yönlendirme yönüne hazırlık yapabilmek için ele alınan hareketler, bireyin gereksinimlerine göre belirlenir. Sporsal müsabakanın hazırlığı, yönlendirmenin temelidir.

Hazırlık işi, spora, disipline ya da sporsal yarışmanın tipine göre uzun süreli bir planlamanın parçası olarak müsabaka sırasında ya da hemen öncesinde yapılır. Uzun süreli planlamalar sporcunun kendini, müsabakanın özel koşullarına uzun bir süre uyabilme yetisini geliştirebilecek şekilde düzenlemelidir.²² Taktikler, topla oynanan tüm oyunlarda olduğu gibi teniste de önemli bir rol oynarlar. Tekniklerin verilen herhangi bir durumda amaçlı bir şekilde uygulanmasını içerir.

Bu durum, algı ve değerlendirmeye dayalı çeşitli kararlara ulaşmak için düşünce süreçlerinin kullanılmasını gerektirir. Bu süreç taktik hareketlerin düşünme süreçleriyle yakından ilişkili olduğu anlamına gelmektedir. Tenisteki düşünme süreci özellikle hızlı olmalıdır. Tenis sporu hızlı hareket ve reaksiyonlar gerektirdiği için bu süreç büyük fiziksel ve fizyolojik talepler altında gerçekleşmektedir. Eğer böylesi bir algı tespit edilebilirse, bir durumdan diğerine değişen, taktik ve zeka olarak adlandırılan farklı düşünme şekilleri arasında ayırım yapabilme yeteneği mümkün olur.⁷

Tenis'te oyuncular belirli teknik, fiziksel, taktiksel ve zihinsel özelliklerine dayalı bir oyun tarzını geliştirmeye eğimlerdir. Ayrıca küçük yaşlardaki temel yapı, bir oyuncu tarafından benimsenmiş bir oyun, oyun stili çeşidinde güçlü bir etkiye sahiptir. Gelişim aşamasında taktiksel olarak 5 oyun durumlarının çalışılması gereklidir. Bunlar: servis atma, servis karşılama, geri çizgiden, voleye gelme, voledeki oyuncuya karşı oynamak.

5 oyun durumunun her birinde, oyuncu için pek çok taktiksel ihmaller vardır. Oyuncuların bu çeşitli taktiksel ihmallerin farkında olmaları ve antrenörün, antrenmanda onların bu taktikleri pratiğe koymaları için bir şansı olduklarını garantilemesi önemlidir. Belli ki, belirtilen taktikleri düzgün bir şekilde uygulamak için, oyuncunun bunu gerçekleştirecek tekniksel kapasiteye sahip olmak zorundadır. Taktik çalışmalar uygulanmadan önce, daha çok tekniksel çalışmalar yapılabilir.¹⁷

Bir müsabakanın dinamikleri uzun süreli taktik fikirler ve müsabaka planı ile belirlenir. Uzun süreli taktik fikirler, bu taktikleri belirleyen etkenler açısından en başarılı sporcu ve takımların analizlerine dayandırılır. Sporcuların taktikleri bu analizlerin sonuçlarına göre kurulur ve antrenmanın bütünü için rehber olur. Bu da amaçları, nesneleri ve onlardan türeyen esas görevleri kapsar ki bireysel sporcuların ya da takımları buna sahip olması gerekir. Sporcuları verim düzeylerine göre müsabakalara temel formda yönlendirme olanağı verir.

Taktik planı ile oluşturulan bu önlemler sporcuya, rakibinin analizine ve sporcunun verim düzeyine bağlı, bir müsabaka ya da turnuva sırasında kendi potansiyelini yönetmede bir rehber görevi yapar. Sporcu rakibine mükemmelen ayarlanır, yani kendini rakibinin özel niteliklerine ayarlanıp, bu özel niteliklerden müsabakayı kazanacak yolları ve araçları araştırır.²²

Geçmişte taktik eğitiminde izlenen yol; Antrenör sporcusuna kendi deneyimlerini aktarır ve müsabaka dışında her şey antrenmanlarda gerçekleştirdi. Bu durum günümüzde de kuşkusuz geçerlidir. Maçtaki taktik davranışlar büyük ölçüde sporcuya bırakılarak taktik olgunlaşma büyük

ölçüde antrenmanda sağlanmış olur. Müsabaka pozisyonunu algılamak ve analiz etmek: Bu yetenek taktik problemin çözümünde önemli bir faktördür. Uygulama sporcunun deneyiminde yer alan, bilinçli bir sonuç olarak ortaya çıkar. Sporcu problemi olumlu şekilde çözerse ilerde benzeri durumlarda aynı çözüm yolunu tekrar kullanabilir. Çözüm olumsuz ise; Çözümlerde başarısızlığın sebeplerini bulabilmek için uygulama analiz edilir. Başarısızlığın sebebi müsabaka pozisyonlarını yetersiz algılama ve analiz olabilir. Düşünce sürecinin yetersiz geliştirilmiş olması, yanlış teknik, fizik gücün yetersizliği olabilir.³⁹

Gelecek yarışma için antrenör ve sporcuları ilgilendiren bütün ayrıntıları temel alarak, yarışmanın oyun planı yapılmalıdır. Her şeyin önceden kestirilebildiği ayrıntılı iyi bir plan iyimser olmayı ve yarışma için iyi bir zihinsel ve psikolojik hazırlığı kolaylaştırmaktadır. Plan, önceki verilere ve kestirimlere dayanılarak yapılan öngörüler ve zihinsel hazırlığın bir sonucudur.

Tekniksel ya da taktiksel bir hatanın giderilmesi her antrenörün hedefidir. Sporcu hatayı ne kadar hızlı düzeltirse, gelişim o kadar çabuk olacaktır.⁸

Araştırmanın amacı: Bu çalışmada oyuncuların müsabaka esnasında taktiksel oyun durumlarını, genel taktikten özel taktiğe geçilerek müsabakaların '5 oyun durumu' bakımından (geriden ralli, servis atışı, servis karşılama, volede oynama, voledeki oyuncuya karşı oynamak) incelenmiş, oyuncuların her bir oyun durumuna göre analizi yapılarak oyun karakterlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. TENİS OYUNUNUN TANIMI VE TENİS OYUN KURALLARI

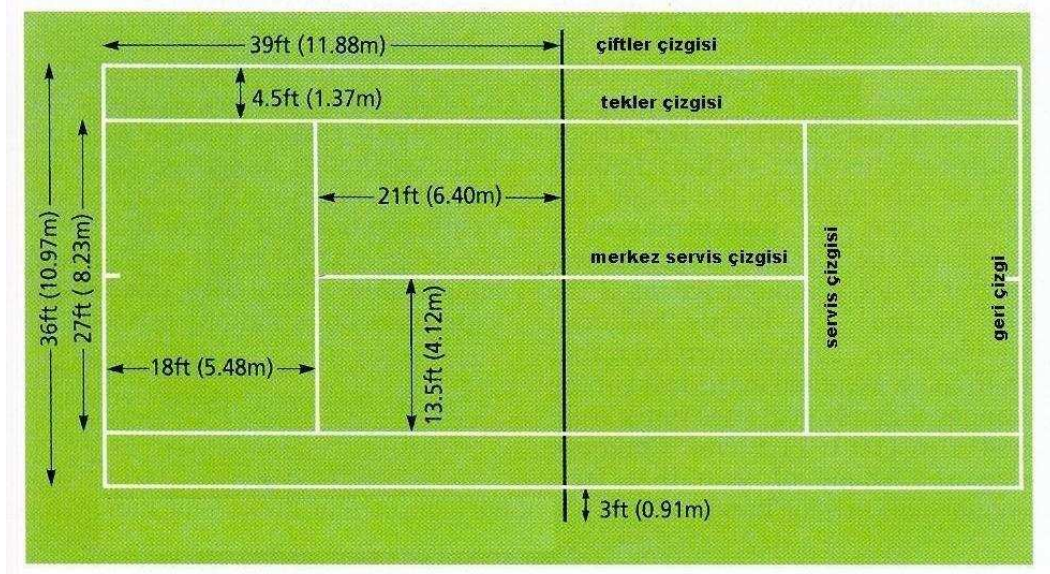
2.1.1. TENİS OYUNUNUN TANIMI

Tenis, düzgün ve sert bir zemin üzerinde raket denen bir araç ile üzeri keçe ile kaplanmış topa vurularak, sahanın ortasında 91cm. yüksekliğindeki bir filenin üzerinden aşırılarak oynanan sportif bir oyundur.¹⁸

Tenis saha ölçüleri:

Tekler sahası:

8.23 x 23.77 m. Boyutunda dikdörtgen düz bir alandır. Saha ortasından boydan boya bir ağ(0.91 cm.) ikiye bölünür. Toprak, kil, çimen, asfalt veya sentetik malzemeden oluşabilir. Önemli olan sahanın düz olmasıdır. Tekler sahasında karşılıklı birer kişi aynı cinsten olmak şartı ile müsabaka oynayabilir.³⁰

Şekil 1 Tenis Sahası ⁴⁸

Çiftler sahası:

Tekler sahasının enine 1.37 m.'lik iki koridor ilave edimleştire. Sahanın eni 10.97 m. olur. İkişer kişi karşılıklı ya bay ya bayan veya karışık (bir bay bir bayan) olarak müsabaka oynayabilirler.¹⁸

2.1.2. TENİS OYUN KURALLARI

Tenis setler üzerinden oynanan bir oyundur. Bayanlarda üç set, erkeklerde üç veya beş set üzerinden oynanır. Bayanlarda iki seti alan, erkeklerde beş setlik oyunlarda üç seti alan, üç setlik oyunlarda ise iki seti alan maçı kazanmış olur.

Her set altı oyundan meydana gelir. Her oyun ise kendi içinde 15, 30, 40 ve en son alınan puan oyun (game) olarak değerlendirilir. Bir oyuncunun bir seti alabilmesi için altı oyunu da alması gerekir. Set skorları 6–0 /6–1 /6–2 /6–3 ve 6–4 olarak bitirilebilir. Set 6–5 bitirilemez.

Set içindeki oyunlar 6–5 olur ise bir oyuncunun o seti alabilmesi için iki oyunu üst üste alması gerekir. Bu durumda bir oyuncu iki oyunu üst üste aldığı taktirde o set 6–5 yerine 7–5 biter. Yani oyunlar arasında fark çift olana kadar set devam etmelidir.

Üç setlik oyunlarda ilk iki sette, beş setlik oyunlarda ilk dört set içindeki oyunlarda 6-6 gibi bir beraberlik söz konusu ise oyunun daha fazla uzamaması ve beraberliğin bozulması için tie-break oyunu yani beraberliği bozma oyunu oynanır.

Bu puanlar 15, 30, 40 yerin 1, 2, 3 6, 7 olarak sayılır. Yani bir oyuncu yedi sayıyı aldığı taktirde o seti ve maçı kazanmış olur. Fakat tie-break oynanırken puanlarda 6-6'lık bir eşitlik var ise o zaman yine bir kişinin iki puanı üst üste alması gerekir. Tie-break skorları 8–6, 9–7 şeklinde devam eder.^{30,50}

Tenis Kategorileri:

Tenis oyunu cinsiyete göre üç kategoride oynanır. Bunlar:

- 1- Tekler (Erkekler / Bayanlar)
- 2- Çiftler (Erkekler / Bayanlar)
- 3- Karışık

Tekler:

A- Rakibine göre iki puan farkla üstün olmak şartı ile ilk önce gerekli puanı kazanan oyuncu, o oyunu ve seti kazanır. Puanlarda beraberlik olması durumunda oyunculardan birisi, diğerine iki puan farklı üstünlük elde edinceye kadar oyun uzar. Tie-Break uygulanan oyunda puanlar, adedi sayılar şeklinde verilir. (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ...)

B- Normal servis atma sırası hangi oyuncuda ise ilk puan için servis o atar. İkinci ve üçüncü puanlarda servisi rakibi atar ve ondan sonra da oyun ve setin oyunculardan birisi tarafından kazanılmasına kadar sıra ile birbirini takip eden iki puan için servis kullanılır.

C- Birinci puanda sahanın sağ tarafından başlamak üzere servis, her puanda sırasıyla sahanın sağ ve sol tarafından atılır. Eğer sahanın yanlış tarafında durularak servis atılır ve durum fark edilmez ise bu şekilde yanlış atılmış olan servis ya da servisler sonunda alınan puanlar silinmez. Ancak yanlış fark edilir edilmez düzeltilir.

d- Her toplam altı puanda bir oyuncular saha değiştirirler. Ayrıca Tie-Break uygulanan oyun sona erince de oyuncular saha değiştirmelidirler.

e- Topların değişmesi bakımından Tie-Break uygulanan oyun, bir oyun olarak sayılır. Ayrıca, top değiştirme sırası Tie-Break'ın başlangıcına rastlarsa, topların değişimi sonraki setin ikinci oyununa kadar ertelenir.³⁸

Çiftler:

Çiftlerde de teklerde uygulanan sistem aynen geçerlidir. Servis atma sırası kendisinde olan oyuncu ilk puan için servisi atar. Ondan sonra da oyun ve setin kazanılmasına kadar her oyuncu o setteki önceki sıraya

uygun olarak eşi ve rakip çiftle dönüşümlü olarak birbirini takip eden iki puan için servis kullanılır.

Tie-Break uygulanan oyunda ilk servisi atan oyuncu (ya da çift) sonraki setin ilk oyununda servisi karşılar.³⁸

Karışıklar:

Oyun kuralları aynı çiftlerdeki gibidir; Ancak bu kategoride çiftlerden bir erkek, biri bayandır.

Müşabaka Kategorileri:

1. 10 yaş ve daha küçükler (8–10 Yaş Grubu)
2. 11–12 yaş grubunda olanlar (12 Yaş Grubu)
3. 13–14 yaş grubunda olanlar (14 Yaş Grubu)
4. 15–16 yaş grubunda olanlar (16 Yaş Grubu)
5. 17–18 yaş grubunda olanlar (18 Yaş Grubu)
6. 18 yaşından büyük olanlar (Büyükler).^{38,50}

2.2. TENİSİN OYUNUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ

2.2.1. DÜNYA'DA TENİS OYUNUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tenisin kökeni kimilerine göre Antik Roma döneminde, çıplak ya da eldivenli el ile oynanan ve 'Trigon' adı verilen bir oyuna dayanır. Diğer bir görüş ise benzer bir oyunun ilk kez Meksika'da Toltec yerlileri tarafından oynandığı ileri sürülmektedir. Mısır ve İspanya'da bulunan fresklerde ve Rönesans dönemi İtalya'sından kalma resimlerde, 'Giocco Del Pallone' ve 'Juego De Pelota' isimleri altında, benzer esaslara dayanan oyunların duvarlarla çevrili alanlarda oynandığı görülmektedir.¹³

Bugünkü tenisin kökeni 'Jeu De Paume' (avuç içi oyunu) denilen ve 13.yüzyılda Fransa'da kralın huzurunda oynanan bir oyuna dayanmaktadır. Windsor şatosu'nun surları civarında ve birçok asil İngiliz ailelerinin konaklarının yakınlarında mutlaka bir tenis kortu bulunurdu. İngiltere'de bu gelenek ilk kez 8.Henry ile başlamıştı. Tenis kelimesinin kökeninde yaygın olarak oynana bu iki ülkenin dillerindeki Fransızca 'Tenez – al' ya da İngilizce 'Tennasity – dayanıklılık' sözcüklerinden türemiş olduğu düşünülmektedir. O dönemlerde sadece soylular tarafından oynanabilen ve giderek saraydan halka yayılan bu oyun biçiminde, içinde yün yumak ya da kıl doldurulmuş koyun derisinden yapılan bir tür top, raket yerine de eller kullanılmaktaydı. Topun içi fazla doldurulduğundan oldukça sertti ve taş zemin için idealdi ancak çim zeminde iyi zıplamıyordu. Önceleri kapalı salonlarda bugünkü Squash gibi oynanan bu oyun, 15. yüzyıldan itibaren duvarsız. Kalça yüksekliğindeki ağ ile ortadan ikiye ayrılmış alanlarda oynanmaya başlandı. Topa sürekli olarak el ile vurulmanın acı vermesi üzerine önce tahta kürek ve tokaçlar kullanıldı. Zamanla deriden teller gerili, saplı kasnaklarla topa vurulmaya başlandı.^{13,30}

Tenis 19.yy'da İngiltere'de bazı değişikliklere uğradı. İlk dönemde 1günün 24 saat olmasından esinlenerek 24 oyundan oluşan tenis maçları, önce 12 sonraları 6 oyunlu 3 dizi üzerinden oynandı. Sayılar ise günün 24 saatinden bir saati dörde bölerek 15, 30, 40, 60 çerçevesinde oturtuldu. Ama 40'tan sonra 'Oyun' demek adet oldu. Sayı sistemindeki değişiklikler 18. yüzyılda tamamlandı. 19. yüzyılda(1869) bir İngiliz subayı olan Major Walter Wingfield 'Spairistike' adlı bir oyunun patentini aldı. Oyunun en belirgin özelliği sahanın uçlara doğru oldukça genişlemesiydi. Bu oyun 1875'lerden sonra, standart raket ve toplarla oynanmaya başlandı. İlk çim kortlu tenis kulübü 1872'de Harry Gem ve J.B.Perrara tarafından Birmingham'da kuruldu. 1877'de (İngiltere), Wimbledon' da ilk şampiyona düzenlendi. O yıl Wimbledon İngiliz Kriket Kulübü yöneticileri tenisi de bünyelerine almaya karar verdiler. Komite, yönetiminden Kriket oyuncularını çıkarttıktan sonra tüm üyelere açık bir tenis turnuvası organize etti. The Field dergisi turnuvayı maddi yönden destekledi. Ödül, 25 İngiliz altını değerinde bir gümüş kupaydı. 22 yarışmacının katıldığı ve beş gün süren bu turnuvada, Spencer Gore ile William Marshall arasında oynanan final maçını kazanan Spercer Gore Wimbledon'ın ilk şampiyonu oldu. Düzenlenen bu şampiyona, günümüzde de dünyanın en önemli tenis organizasyonu olan 'Wimbledon Tenis Turnuvası'ydı. 1883'te tenis kortunun boyutlarına standart ölçüler getirildi. İlk uluslar arası maç, 1883 temmuz'unda Amerikalı Clark kardeşler ile İngiliz ikizler, Renshawlar arasında oldu. Bayanlar arasında ilk yarışma 1884'te yapıldı.¹³

Wimbledon tenis turnuvası günümüzde; Grand Slam 'in çim zeminli tek ayağı olması ve düzenleme tarihinin (haziranın son haftası ile temmuzun ilk haftası) uzun yıllar değişmemesi gibi özellikleriyle, geleneklere en sadık organizasyonların başında gelmektedir. Wimbledon organizasyonu, o döneme kadar var olan profesyonel – amatör ayrımını

kaldırmak için 1968'de amatörlere de şans tanıyarak diğer turnuvalara örnek oldu.

Bermuda'daki yarışları izleyen Mary Quterbridge adındaki ABD'li bir bayan, ülkesine döndüğü zaman yanında getirmiş olduğu file ve raketler yardımıyla tenisi ABD'ye tanıttı. Ardından bayan Whitman 'da çabalarıyla tenis, ABD'de hızla yaygınlaştı. 1900 yılında da ABD'li şampiyon F.Davis'in öncülüğüyle bir şampiyona başlatıldı. Ödül olarak, gümüş bir salata tabağı verildiği bu şampiyona, günümüzde de sadece erkek sporcuların katıldığı dünyanın en önemli bir organizasyonu (Davis Kupası) olarak devam etmektedir.

1927 yılında ABD'de Profesyonel Çim Tenisi Birliği(PLTA)'nın kurulmasıyla birlikte profesyonel tenis hareketleri başladı. 1913'te kurulmuş olan 'Uluslararası Tenis Federasyonu' (ITF), 1968 yılında aldığı bir kararla profesyonel ve amatör tenisçilerin aynı turnuvalarda karşılaşabilmelerine olanak tanıdı.

Günümüzde önemli uluslar arası turnuvaları: Bayanlarda, ilki 1923'te düzenlenen ve İngiltere–ABD arasında oynanan Whitman kupası, ayrıca Grand Slam olarak bilinen (İngiltere, ABD Fransa ve Avustralya) açık tenis turnuvaları'dır.¹⁴

Grand Slam olarak tanımlanan ve dünyanın en ünlü dört turnuvası olan Fransa büyük ödülü (Roland – Garros / toprak kort), Büyük Britanya büyük ödülü(Wimbledon/çim kort), ABD Büyük ödülü (Flushing Meadow/sentetik zemin), Avustralya Büyük ödülü (Melbourne/sentetik zemin), merkezi Florida'da bulunan ve 1960'larda Amerika'lı tenisçi Jack Kramer'in öncülüğünde kurulan ATP'Association of Tennis Professional' profesyonel tenis birliği'nin onayıyla düzenlenir. ATP tenis turnuvaları üç ana kategoriye ayrılır:

- 1- Grand Slam Turnuvaları, (Avustralya Açık, Fransa Açık, Wimbledon, Amerika Açık).
- 2- Tour Events Turnuvaları (Şampiyona ve dünya serileri).

3- Challengerlar (Örn, TED OPEN–erkekler, ENKA Challenger Bayanlar).

Bu turnuvalarda oyuncular ATP puanı ve para ödülü kazanırlar. Bunların dışında Monte Carlo, Roma, Tokyo, Katar, Estoril, Osaka, Key Biscayne, Madrid, Hambrug, Stuttgard, Cincinati, sydney, Stockholm Open turnuvaları raketlere puan kazandıran belli başlı tenis organizasyonlarıdır.⁴⁹

2.2.2. TÜRKİYE’DE TENİS OYUNUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tenis Türkiye’de 1900’lü yıllarda, İngiliz diplomatlar aracılığıyla tanıtıldı. 1905’li yıllarda İzmir, Bornova ve Karşıyaka ’da Levantenler arasında tenis oynanıyordu. İngilizler, İstanbul’da kendi aralarında düzenlemiş oldukları turnuvalarda, üç yıl üst üste aynı kişinin şampiyon olması durumunda verilmek üzere ‘Çelenç Kupası’ adı altında bir ödül koydular. Daha sonra Jack Seoger, Simonds, Binnis ve Weis adındaki İngilizler, Kadıköy’de bir tenis kulübü kurarak küçük moda’daki tenis kortunda müsabakalar düzenlemeye başladılar. Bunu Maçka Palas kortu, Güzelbahçe’deki Mon Ceri’nin kortu, Çınar caddesindeki Barba’nın kortu, Rumeli caddesindeki Yahya’nın kortu, Harbiye Orduevi kortu, Güneş kulübü Kortları, Cihangir ve Tarabya kortları izledi.¹³

Türkler’in ilk tenis oynadıkları tarih ise 1915 oldu. Bu tarihten itibaren Türkler, Amerikan Kolejleri’nde (Talas, Tarsus, İzmir, İstanbul) tenis oynamaya başladılar. Fenerbahçe’de tenis şubesinin kurulması ile Fuat Hüsnü Kayacan ilk Türk tenis hareketini başlattı. Galip Kulaksızoğlu, Zeki Rıza, İsmet Uluğ, İmrahim Cimcoz, Reşat Pekelman Cumhuriyet dönemine kadar gelen ilk öncülerdi. Vecihe Taşçı, Adriel Sadak, Nediha Baybur ise başarılı ilk Türk tenisçilerimizdi. 1924 yılında Suat Subay, Çelenç Kupası’nı alan ilk Türk tenisçisi oldu. Ankara’da ise tenis

Kavaklıdere Sporting Tenis Kulübü'nün 1927 yılında faaliyete geçmesiyle başladı.

Tenisçilerimizin uluslar arası alanda ilk kez katıldıkları 1930 Balkan Şampiyonası'nda, Sedat Erkoğlu–Vahram Şirinyan oldular. 1942'de 'Tenis, Eskrim, Dağcılık' (TED) Kulübü'nün Muhterem Sökmen, Avni Saşa, Cihat Tegin, Mecdi Serdengeçti, Rıza Arseven, Memduh Moran gibi isimlerin öncülüğünde kurulmasıyla birlikte Türk tenisinde yeni atılımlar gerçekleştirildi. Özellikle Hasan Aksev'in TED'de tenis şubesinin kaptanı olması ile birlikte ülkemizde çağdaş tenisin temelleri atıldı.

1923 yılında TİCİ (Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı)'nin bünyesinde kurulan Tenis Federasyonu'nun ilk başkanlığına Server bey getirildi. 1939'da bağımsız olan federasyonun başkanlığını Kerim Bükey üstlendi. Özellikle İstanbul, Ankara, İzmir, Konya, Adana, İçel, Antalya, Zonguldak, Adapazarı, Trabzon, Kayseri, ve Edirne illerinde Faaliyet gösteren federasyon, son yıllarda yıldız sporcu çalışmalarına ağırlık verdi. 12 yaş, 14 yaş, 16 yaş, 18 yaş, 18 yaş (+) ve 35 yaş gruplarında erkekler ve bayanlar kategorilerinde yarışmalar düzenlemeye başladı.

Türk Milli Takımı, Davis Kupası'na ilk kez 1948 yılında katıldı ve ülkemizde oynanan karşılaşmada Yugoslavya'ya 5–0 mağlup oldu. Bundan sonra uzun süre Davis Kupası'nda tur geçemeyen milli takımımız ilk galibiyeti 1974 yılında Lübnan'ı 3–2 yenerek aldı.

1980 yılında İzmir'de yapılan İslam oyunları'nda tek bayanlarda Tefika Celaloğlu, çift bayanlarda Tefika Celaloğlu ile Emel Erdem çifti ve karışıktaki Tefika celaloğlu ile Kemal Ambar çiftinin şampiyonlukları Türk tenisinin en önemli başarıları arasında yer aldı.

1993 yılında, Türk tenis tarihinde ilk kez bir bayan tenisçimiz (Gülberk Gültekin) uluslar arası bir turnuvada (Satelite Tenis Turnuvası) final oynayarak 2. oldu. Aynı yıl Türk tenisi için bir diğer önemli gelişme de, Türk tenisini geliştirme ve eğitimi Vakfı'nın kurulması oldu. Bu vakfı amacı: Türk insanına tenisi sevdirmek, tenis sporunun teorik ve pratik eğitimine katkıda bulunmak, Türk Tenis Federasyonu'na her türlü maddi ve manevi

yardımlı yapmaktı. 1994 yılında Antalya'da Avrupa Bayanlar Tenis Takım Şampiyonası ve Çekoslovakya'da düzenlenen Davis Kupası elemelerinde milli takımımız 3. oldu. Temmuz 1995'te Avrupa Şampiyon Kulüpler Tenis Turnuvası İstanbul'da TED tesislerinde yapılırken ülkemizi temsil eden TED Kulübü takımı turnuvayı 4. olarak bitirdi. Yine aynı yıl Meksika'da düzenlenen Uluslar arası Satellite Turnuvası'nda milli tenisçimiz Gülberk Gültekin çeyrek finale kadar yükseldi ve WTA(Dünya Bayanlar Klasmanı) sıralamasında ilk 400'e girdi.¹³

Türkiye Deplasmanlı Tenis Ligi karşılaşmaları, iki kademedede oynanmaktadır. İlk kademedede gruplarında ilk iki sırada yer alan kulüpler, play-off'ta şampiyonluk için mücadele ederler. Erkekler birinci ligi'nde 8 takım iki grup A grubu, B grubu 9 halinde karşılaşılır. Erkekler ligi'nde takımlarda beşer, bayanlarda ise dörder tenisçi bulunur. Erkeklerde 5 tek, 2 çift: Bayanlarda 4 tek 1 çift maçları oynanır. Her takımın birer yabancı tenisçi oynatma hakkı vardır.^{13,38}

2.3. TAKTİK ANTRENMAN VE TAKTİK DURUMLAR

Taktiğin her spor türünde farklı ağırlıkta bir yeri vardır. Ancak bazı spor türleri için başarı daha önemli bir bileşendir. Özellikle farklı teknik, kondisyon ve bilişsel düzeyde sporculardan oluşan takım sporları ile bireysel sporlarda gerek hazırlık yönünden, gerekse uygulama yönünden önemli farklılıklar vardır.

Bireysel spor dallarında mevcut kondisyonel ve koordinatif yetileri göz önüne alınarak yarışılan dalda başarılı olabilmek için yapılan planlamadır.²⁵

Sportif taktik, sporcuların bireysel ya da takım olarak, sportif kurallar dahilinde rakiplerine ya da rakip kabul edilebilecek olgulara karşı daha avantajlı olma ya da üstün gelme arayışı olarak geliştirip uyguladıkları etkili zihinsel ve fiziksel yöntemleri kapsar.

Genel olarak, her spor branşının özel performans sağlama yöntemlerinin tümünü kapsayan branşsal sistemiği, branşsal strateji olarak tanımlarsak, taktiğin de branşa özgü olduğunu kabul etmiş oluruz. Her branşın kendine özgü taktik yapısının çerçevesi içinde antrenör ve sporculara geliştirilip uygulanabilen özgün taktik anlayış; Taktik üstünlüğün sağlanmasına dönük olarak antrenmanın taktik hazırlık bileşenini (bölümünü) oluşturur.

Taktik anlayış, her ne kadar branşa özgü olsa da branşların taktik yapılarını şekillendiren ortak faktörler açısından, belli gruplarda incelenmesi mümkündür.²²

2.3.1. TAKTİKSEL HAZIRLIK

Strateji; Geniş alanlar, uzun süreler ve güçlerin büyük hareketleri üzerine odaklanır. Diğer taraftan, taktik, göreceli olarak daha küçük çapta alan, zaman ve güç uygulaması ile ilişkilidir. Strateji temel olarak savaş planını başlatır. Taktik ise savaş alanındaki hareketle ilintilidir.

Antrenman alanında strateji, takımın veya sporcunun oyununu düzenlemenin genel kavramıdır. Temel özelliği sporsal yarışmalara yaklaşmanın belirli bir felsefesi ya da yolunu oluşturmastır. Bu tür temel strateji anlayışı genelde yarışma evresinden bile uzun bir zamanı kapsamaktadır. Diğer yandan, taktik terimi bir oyun ya da yarışmada kullanılan planla ilintilidir ve kişinin stratejisinin genel çerçevesinde temel öğeyi oluşturmaktadır. Her ne kadar coğrafi konumlara göre kullanım tercihi değişse de, günlük konuşmada her iki terim de yaygın olarak kullanılmaktadır. Kuzey Amerika'da taktik yerine strateji kullanılırken, Doğu Avrupa'da bunun tersi geçerlidir. Her durumda strateji kavramı ile bütün bir yıl, hatta daha fazla bir zamanda takım veya sporcu için planlar yapma ve yönetmenin genel anlaşılmaktadır. Taktik ise bir takımın ya da oyuncunun sadece bir yarışma için planlarını düzenleme niteliği olarak değerlendirilmelidir.

Taktiksel hazırlık, sporcunun sporsal hedeflere ulaşması için savunma ve hücum hareketlerini hazırlama ve düzenlemenin biçimlerini ve olanaklı yollarını özümsemiği yaklaşımlar olarak görülmelidir.

Taktiksel hazırlık genel olarak kabul edilmiş kuramları izleyebilir; Buna karşın taktiksel hazırlık her spor dalı için özeldir. Yarışmada takım/sporcu tarafından yapılan bütün savunma ve hücum hareketleri, yarışma öncesinde oluşturulan taktiksel planlara göre yapılmalıdır. Bu tür taktiksel hareketler sporcunun stratejisinin genel çerçevesinin bir parçası olmalıdır. Yarışma sırasında sporcu biyomotor yetilerini ve becerilerini, rakiple karşılaşılan gerçek koşullara göre kullanmaktadır. Herhangi bir spor dalında başarılı bir taktik planının temeli, üst düzeyde geliştirilmiş tekniktir. Bu nedenle, tekniğin taktiksel davranışlarda sınırlayıcı bir öğe olduğunu ya da taktiğin kişinin tekniğinin bir ögesi olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Taktiksel bir davranışın kazanılmasına, bir becerinin öğrenilmesindeki aynı ilkeler kullanılır ve kuramsal bir plana dayanarak, çoklu tekrarlar bunun yerleşmesine yardımcı olur. Taktiksel hazırlık iyi bir tekniğin ve fiziksel hazırlığın bir parçası olduğundan, yeni bir taktiksel davranış öncesinde iyi fiziksel ve teknik gelişim sağlanmalıdır.

Taktiksel ustalık ayrıca derin kuramsal bilgide ve kişinin yarışmanın özelliklerine göre taktik uygulama niteliğinde yatmaktadır. Taktiksel hazırlık aşağıdaki görevleri içermektedir (Ozolin'den uyarılma 1971):

- Spor stratejisinin genel ilkeleri üzerinde çalışma.
- Seçilmiş spor dalının yarış kuralları ve düzenlemeleri üzerinde çalışma.
- Seçilmiş spor dalındaki en iyi sporcuların taktiksel yetilerini araştırma.
- Gelecekteki rakiplerin fiziksel ve psikolojik niteliklerinin yanı sıra stratejilerini de araştırma.
- Gelecekteki yarışmalarda oluşabilecek yarışma kuralları ve çevrenin özelliklerini araştırma.

- Bir sonraki yarışma için 4. ve 5. maddelerin ışığında kişisel güçlü ve zayıf yönlerine dayanarak bireysel taktikler geliştirme.
- Gelecekteki rakipleri göz önünde tutarak geçmiş başarıları inceleme.
- Çeşitli bireysel taktik modelleri geliştirme.
- Antrenmanda bu modeli, alışkanlık oluşana kadar yinleme ve öğrenme.²²

2.4. TAKTİKSEL OYUN AŞAMALARI

Bilindiği üzere sportif performans; Kondisyonel bileşene, teknik bileşene ve taktik bileşene bağlı olarak şekillenir. Bu bileşenler birbirlerini etkilerler. Bu öğelerden taktiğin iki bileşeni performansın tüm öğeleri üzerinde belirleyici bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunlar; bilişsel yetenekler ve kondisyonel yeteneklerdir.³⁹

Taktiksel eylemler şu şekilde gerçekleşir;

2.4.1. MÜSABAKA POZİSYONUNU ALGILAMAK VE ANALİZ ETMEK:

Bu yetenek taktik problemin çözümünde önemli bir faktördür ve diğer iki aşamanın temelini oluşturur. Birinci bölümdeki hatalar, ikinci ve üçüncü bölümü de etkiler. Algılama ve analizin kalitesi şunlara bağlıdır.

- Algılama bilincinin derecesi (özellikle genç sporcularda, durumun yetersiz analiz edilmesi sonucunu doğurur).
- Dikkat bir konuya yoğunlaşabilme yeteneğinin kalitesi (ikincil derecede öneme sahip konularla, asıl konuya yoğunlaşabilmenin ayrımını yapabilme).
- Algılanan belirtilerden elde edilen bilgilerin çokluğuna.
- Pozisyonun devamının gelişimini önceden sezmeye.

- Kendi davranış alanı için temel oluşturmak üzere doğru hesaplama yeteneklerine.⁴⁰

Taktiksel müsabaka analizi:

Müsabaka analizi, gelecekteki eğitimi planlaması için antrenöre ve oyuncuya yardım edecek olan var olan bilgiyi elde etmek için yapılan bir müsabakayı çalışma yeteneğidir. Müsabaka değerlendirme amaçları şunlardır:

- Eğitim için yeni amaçlar belirlemek
- Strateji / taktik değerlendirmek
- Zihinsel becerileri değerlendirmek
- Mümkün gelecekteki rakiplerin kayıtlarını ve bilgilerini almak
- Oyuncunun taktiksel yeterliliğini bilmek
- Oyuncunun tekniksel oyun durumunu belirlemek.¹⁹

Müsabaka analiz evreleri:

- Planlama: Hangi tür analiz yapılacağına karar verilir
- Gözlem: Analiz özellikleriyle ilgili müsabakaya direk olarak odaklanma
- Kayıt: Müsabaka analiz formunun doldurulması
- Analiz: Müsabaka analiz formunun çalışması ve sonuçları.

Maç analizinde bilgiyi kayıt etme yöntemleri:

Her bir antrenörün kişisel metodunu geliştirmesi ve onu farklı durumlara ve oyunculara göre uyarlaması önemlidir.

- Sayı kartları, bilgisayarlar veya kişisel kartlar kullanılır
- Video bantı⁴⁵

2.4.2. TAKTİKSEL ÇÖZÜMÜ BULMAK:

Bu kavram aynı zamanda taktik düşünce olarak da kabul edilir. taktik düşünce düzeyi;

- Müsabaka kurallarının, katılan sporcular, antrenör ve hakem tarafından bilinmesi ve aynı şekilde değerlendirilmesi
- Rakibin davranışlarına ya da gelişen durumlara göre kendi davranışlarını düzenleyebilmek için belirli pozisyonlarda nasıl davranılacağına ait taktik kuralları bilmek
- Düşünce olarak çözümler üretmek için kullanılmak üzere hafızada toplanmış deneyimlere ait bilgilerin kalitesi ve miktarı
- Dış faktörler (seyirci, çevre koşulları).⁴⁰

2.4.3. GÖZLEM VE DEĞERLENDİRME:

Sporda üst düzey başarıya ulaşmak, temel ilkesinden yola çıkarak kendi takımımızın ve sporcuların antrenmanlarını en iyi şekilde düzenlemek, takımın veya sporcuların bireysel gücünü geliştirmek, karşı takımın veya sporcunun güçlü ve zayıf yönlerine göre takımımızı ve sporcumuzu yönlendirmek için yapılması gereken işe gözlem ve değerlendirme denir.

Gözlemin amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Antrenmanın en iyi şekilde oluşması için sporcunun bireysel teknik, taktik ve kondisyon durumunu öğrenme.
2. Antrenmanlar için takımımızın veya sporcunun teknik, taktik davranışlarını öğrenmek.
3. Karşı takımın hücum ve savunmadaki davranışlarını veya rakip sporcunun diğer özelliklerini öğrenmek
4. Sporcunun bireysel verimini öğrenmek.⁴⁶

Antrenman Gözlemi: Müsabakalar sırasında görülen teknik, taktik ve kondisyon eksikliklerinin giderilmesi için yapılan çalışmaların belirlenmesi ve yararlı olup olmadığının izlenmesidir.

Müsabaka Gözlemi: Takımımızın amaçlanan, uygulayabilirliği ve bireysel yönlerini çizelgeler, formlar ve film aracılığı ile bilgi edinme çalışmasıdır.

Gözlem Sonuçlarının değerlendirilmesi: Çoğu kez müsabaka sonrası özellikle sportif oyunlarda oyuncu değiştirme üzerine oyuncular ve antrenör arasında zaman zaman ayrılıklar olmaktadır. Bu ayrılıklar çoğunlukla oyuncuların kendi kendilerini yeteri kadar değerlendirmemelerinden veya oyuncuların, antrenörün değiştirme tekniği üzerindeki haklı eleştirilerinden doğmaktadır. Bu nedenle antrenör gerekli tartışmaları oyuncu değiştirme istatistiğinin objektif temelleri üzerine inşa etmelidir. Böylece haksız yargıları, çelişkileri ortadan kaldıracak ve kendi hatalarının saptanmasında da yeni şeyler öğrenecektir.

Müسابakanın tümünün değerlendirilmesi, gözlemciler bütün müsabaka boyunca tuttıkları gözlem sonuçlarını gözlem çizelgelerine aktarırlar. Antrenörler de bu sonucun değerlendirilmesini yapar. İlk antrenmanda bu değerlendirme yapılır, bu değerlendirme oyunculara verilir. Böylece oyuncular da maç esnasındaki olumlu olumsuz yönlerine göre antrenmanı biçimlendirirler.^{46,47}

2.5. TAKTİK VE TEKNİK ARASINDAKİ İLİŞKİ

Oyuncular sadece teknik olarak en iyi yapabildikleri taktiklere yoğunlaşmalıdır. Bu, taktik hareketlerin ve stratejik planlamanın yapılabilen teknik beceriler çerçevesinde olması gerektiği anlamına gelir ⁴⁸

İstatistiksel bulgular, büyük sayılar ve skorlar kavramının her hangi bir temele dayanmadığını göstermektedir. Önemli sayıları kazanan oyuncular otomatik olarak oyunu kazanan olmaz. Kazandıkları sayıların sayıların iyi ya da kötü olduğuna inanan oyuncular kendilerini gereksiz bir baskı altına sokarlar. Kötü bir sayıyı bir tehdit olarak değerlendirirler ve aşırı dikkat, endişe, gerginlik, pasiflik, güven ve konsantrasyon eksikliği içerisinde cevap verirler.

Bu nedenle, skora bakmadan alınan her sayı önemlidir. Oyuncular kazandıkları sayıları küçümsememeli ve kazandıkları her sayıyı aldıkları en son sayıymış gibi değerlendirilmelidir.⁴³

Bir oyuncunun hangi kategoriye ait olduğunu dikkate almadan, her tür stratejik ve taktiksel davranışlar belirlemek ve davranışları değerlendirmek zorunludur. Bu ölçüt iki öğeden oluşan taktik kalitesini içermektedir.

- Verilen herhangi bir durumda rakip alanda uzamsal hedefin doğru seçilmesi (aşırtma vuruş, kısa atış, hızlı, yavaş, alçak ya da yüksek vuruş)
- Seçilen uzamsal hedefe doğru vuruş ve yönün seçilmesi ¹⁷

Bir atışın ya da hareket taktik kalitesini değerlendirmede, omuzların dirseklerin ve ayakların rolü oyuna dahil edilmez. Önemli olan yön, hız, vuruş tipi ve diğer uygun faktörlerin seçilmesidir.

Ofansif ve Defansif Vuruşlar açısından incelendiğinde:

Ofansif vuruşlarda, oyuncular çok fazla kontrole sahiptirler. Vuruşlar bilinçli olarak atılır, belirli bir amaç vardır ve en hızlı şekilde atılırlar. Bu vuruşlar, bütün vuruşlar teknik ve varyasyonlarını kullanarak kortta mümkün olan her pozisyondan atılabilir. Oyuncuların durumu analiz edip,

karar vermeleri için yeterince süre vardır. Bu şutlar, pozisyon ya da rakibin zorlamalarıyla sınırlı değildir. Oyuncular kendi iradeleriyle hareket edebilirler. Sporcuların başarıları sadece taktiksel karar verme ve bu kararın teknik olarak uygulama kalitesine bağlıdır.

Defansif vuruşlarda üst düzeyde kontrol mümkün değildir. Acemice bir atış, zor bir vuruş ya da rakibin pozisyonu oyuncunun alternatiflerini kısıtlayabilir. Genellikle, teknik ve taktik açılardan tek hareket mümkündür. Oyuncular, sadece karşılama yapabilirler. Bu nedenle, taktiksel hedef, rakibi defansif vuruşların tek seçim olduğu pozisyonlara mümkün olduğunca çok çekmek olmalıdır. Bu, oyuncuya oldukça fazla ofansif atış yapma olanağı verir. Bu hedefi başarmadaki temel faktör en hızlı ve en doğru şekilde yapılacak vuruşların kalitesidir. ⁴

2.6. TENİK VE TAKTİKSEL HATALARIN DÜZELTİLMESİ

Genellikle bir sporcunun teknik gelişimi ya da bir beceri üzerinde ustalaşması yerinde olmayan ya da yanlış öğrenmeyle ertelenebilmektedir. Tekniksel ya da taktiksel bir hatanın giderilmesi her antrenörün hedefidir. Sporcu hatayı ne kadar hızlı düzeltirse, gelişim o kadar çabuk olacaktır. Kişinin gelişimini engelleyen bir hatanın birkaç nedeni olabilir. Bu tür nedenlerin kısa bir ayrıştırımı, okuyucunun hataların düzeltilmesinde kullanılan yöntemleri anlamasını kolaylaştıracaktır. Aslında her hangi bir hata bir nedenin sonucudur ve teknik ve taktiksel hatalar söz konusu olduğu sürece nedenler üç alanda incelenebilir:

Sporcu'nun kendisi bir becerinin yapılmasındaki hatanın nedeni olabilir. Sporcunun Öğrenme sınırları şu nedenlerden dolayı belirgin olarak ortaya çıkabilir:

- Psikolojik sınırlamalar, sporcu düşük başarı hedefleri belirler, böylece beceri kazanma düzeyi ile mutlu olur.
- Yetersiz fiziksel hazırlık ya da biyomotor yeti düzeyi ile beceri karmaşıklığı ve zorluk derecesi arasında iyi bir bağıntının

olmaması. Daha önce de belirtildiği gibi, teknik fiziksel hazırlığın bir işlevidir. Bu nedenle, bir becerinin kazanılması bir becerinin yetersiz gelişimiyle yavaşlatılmış, ertelenmiş veya sınırlandırılmış olabilir. Kuvvetin belirli spor dallarında olduğu gibi, eş uyumda bir becerinin kazanılmasında sınırlayıcı bir öğedir.

- Hareket, biçim ve kassal duyum arasındaki bağlantının yanı sıra bir becerinin teknik biçiminin yanlış anlaşılması ya da anlatılması.
- Daha önceden kazanılmış becerilerin yeni becerilerin kazanılmasını engellemesi.
- Kötü fiziksel hazırlık, yetersiz dinlenme vb. neden olduğu yorgunluk da kişinin öğrenme yetilerini sınırlandırabilir.
- Bir aygıt, nesne ya da gerecin yanlış kullanılması ya da kaldırılması
- Kendine güvensizlik, isteksizlik, kaza ya da yaralanma korkusu gibi ruhsal nedenler olabilir.⁹

- Antrenör yöntemsel yaklaşım kullanarak teknik hatalara şu biçimde neden olabilir:

- Yanlış öğretme yöntemleri kullanarak. Bir becerinin gösterilmesi ya da anlatılması yetersiz, hatta yanlış bile olabilir.
- Bir beceriyi öğretirken sporcunun biyomotor yetilerini ve bireysel öğrenme niteliğini yanlış değerlendirerek ya da uygun olmayan öğretme yöntemleri kullanarak doğru bireyselleşmenin oluşturulamaması.
- Takım stratejisi geliştirirken ya da taktiksel bir davranışa teknik öğelerin katılarak kullanımında rasgele bir yaklaşım kullanılması.
- Kişilik, davranış, çalıştırma biçimi ve kendi karakteri.

- Düzenleme, araç gereç ya da çevre ile ilgili nedenler:

- Niteliksiz araç gereç kullanılması ya da sahanın kötü olması kişinin beceri gelişim niteliğini ve hızını etkilemektedir.

- Düzgün olmayan birim düzeni ya da planı doğru bir öğrenme düzenini getirmez.
- Yavaş öğrenenler ya da yanlış teknik ve taktiksel beceriye sahip sporcular için bireysel antrenman birimlerinin olmaması öğrenme üzerinde kötüleştirici etkilere neden olabilecektir.
- İyi olmayan çevre ya da iklim becerinin istenilmeyen bir biçimde düşük düzeyde kazanılmasına yol açabilir.⁹

2.7. TENİS'TE TAKTİK VE 5 OYUN DURUMU

Müsabaka esnasında oyuncular hücum, karşı hücum, savunma stratejilerini mantalite, davranış şekli, motor beceriler gibi farklı durumlara dayalı olarak her oyuncu bireysel repertuarını geliştirmektedir.

2.7.1. TENİS'TE TAKTİK

Taktikler, topla oynanan tüm oyunlarda olduğu gibi teniste de önemli bir rol oynarlar. Tekniklerin verilen herhangi bir durumda amaçlı bir şekilde uygulanmasını içerir. Bu durum, algı ve değerlendirmeye dayalı çeşitli kararlara ulaşmak için düşünce süreçlerinin kullanılmasını gerektirir.

Bir oyunu bütünsel olarak değerlendirme mizaç, zeka, fiziksel kondisyon ve oyun, rakip ve çevre koşullarına (hava durumu, kort yüzeyi, turnuvanın önemi v.b.) ilişki tahminleri kapsamaktadır. Ayrıca tenise özel aşağıdaki unsurların da dikkate alınması gerekir:

- Güvenlik ve doğru hamleyi yapma ve hız öncelik pozisyonunda olmalıdır.
- Sadece nadir durumlarda (smaç, yüksek vole, servis gibi) topa maksimum hızla vurulabilir, diğer durumlarda kortun büyüklüğüne ve filenin yüksekliğine göre ortalama bir hızla oynanabilir.
- Tek başına bir taktik ne kadar çok gelişirse, teknik varyasyonlarda o kadar çok olur.

- Yaratıcılık, risk alma, rekabetçilik ve sporcunun oyunu bireysel algılamadaki özgürlüğü çağdaş sporlarda performansı belirleyen özelliklerdir.
- Herhangi bir sonuç elde etmek amacıyla, teorik olarak mükemmel taktiklerin uygulanması her zaman mümkün ve mantıklı değildir. Her türlü durumsal ihtiyacı karşılayabilecek ve başarılabilir bir sonuç bulmak önemlidir.⁴

Tenis'te taktiksel durumlar aşağıdaki süreçlere dayanmaktadır;

- Algılama ve öngörme.
- Muhtemel hareketleri değerlendirme.
- Muhtemel hareketlerden birini seçme.¹⁷

Bu süreç taktik hareketlerin düşünme süreçleriyle yakından ilişkili olduğu anlamına gelmektedir. Tenisteki düşünme süreci özellikle hızlı olmalıdır. Tenis sporu hızlı hareket ve reaksiyonlar gerektirdiği için bu süreç büyük fiziksel ve fizyolojik talepler altında gerçekleşmektedir. Eğer böylesi bir algı tespit edilebilirse, bir durumda diğerine değişen, taktik ve zeka olarak adlandırılan farklı düşünme şekilleri arasında ayırım yapabilme yeteneği mümkün olur.

Sezgisel düşünce bilginin hızlı kavranmasını ve bu bilgi çerçevesinde harekete geçilmesini gerektirmektedir. Örneğin, filede vole yapıldığında top rakibi ters ayakla yakalayacak bir yere düşebilir. Voley yapan kişi, rakibin(zamanlama sıkıntısı yüzünden karşılık veremeyen) ne tarafa koşacağını öngörmüştür.²⁴

Bu yüzden rakibin muhtemel hareketleri düşünecek fırsatı olmamıştır. Tenis genellikle sık sık pratiği yapılan ve otomatik hale gelen düşünce ve hareketleri içermektedir. Zaman baskısı içinde yapılan birçok bireysel hareketler, bu düşünce tarzına örnek olarak sınıflandırılabilir.

Oyuncuya çeşitli olasılıklar arasından, bir karara varma fırsatı veren yeterli zamanın hareketleri planlamaya uygun olduğu zamanlarda aktif düşünce gerçekleşmektedir.

Servisten önce bir oyuncu hızlı ama riskli bir atışa mı ihtiyaç var yoksa rakibi savunmasız yakalamak için hızlı bir falso'ya mı ihtiyaç var noktasında karar verebilir. Aktif düşünme çok büyük zaman baskısının olmadığı zamanlardaki bireysel hareketlere işaret etmektedir. Ancak aktif düşünme zamanın çok önemli olduğu durumlarda pek çok hareket çerçevesinde de gerçekleşebilir. Bu, uzunca bir müsabakada başarılı olmak için sporcunun oyunu hangi hareketlerle bitirmesi gerektiğini düşünmesi anlamına gelmektedir. Eğer işe yaramadığı için strateji bütünüyle değiştirilirse, bu durumda oyuncu stratejik düşünmeyi kullanmaktadır.¹¹

Sezgisel, aktif ve stratejik düşünme taktikleri meydana getirir. Taktiksel yetenekler performansı kısıtlayan faktörlerdir. Bu yeteneklerin oyuncunun hedeflerine özellikle de rakibin davranışlarına göre ayarlanması gerekmektedir. Bu yüzden, bu taktik yetenekler farklı hareket seviyeleriyle örneklendirilebilir. (sezgisel, aktif ya da stratejik düşünmenin gerekli olup olmadığına göre).

Sezgisel, aktif ya da stratejik düşünme aynı zamanda spora özgü zekayı da oluşturmaktadır. Tenis oyuncularına özgü hareketler oyun zekası olarak bilinir. Oyun zekâsının en basit şekli, oyuncunun rekabete dayalı hedeflerini ileri düzeye taşıyacak bireysel hareketleri seçmesi için gerekli sezgisel düşünmeyi kullanmayı içermektedir. Örneğin bir oyuncu rakibini dengesiz bir şekilde yakalayabilir. Daha aktif ve stratejik bir düşünme, yeni durumlarla mücadele etme, analiz ve gözlem yoluyla problem çözme ve problem durumunda çözüm bulma konusunda daha büyük bir isteği gerekmektedir. Çeşitli olası hareketler üzerinde düşünme en iyi çözümü seçmeyi sağlamaktadır.

Bu bölüm taktiksel düşünmenin ya da başarılı taktiksel hareketler yapmanın sporcunun teknik kalitesine bağlı olduğunu yinelemelidir. Stratejik planlama açısından oyuncunun güçlü noktaları dikkate alınması gereken temel noktalar olmalıdır. Eğer bu noktalar istenilen sonuçları üretmiyorsa, rakibin güçlü ve zayıf noktaları, düşünme biçimleri

değerlendirilmelidir. Zamanla pek çok maçta başarıya ulaşmayı isteyen oyuncuların teknik özellikler geliştirmesi gerekmektedir.⁷

2.7.2. TENİS'TE 5 OYUN DURUMU

Geçmişte uygulanan teknik ve taktik hareketler belli bir rutin sistematik içerisinde katı kurallara tabi tutuluyordu. Fakat günümüzde birçok faktörün gelişip ilerlemesiyle oyuncular daha çeşitli, daha istikrarlı, daha yoğun çalışmalar yapabilmektedirler. Oyuncuların taktiksel olarak müsabaka esnasında kullandıkları oyun durumları şunlardır;

- 1- Servis atmak
- 2- Servis karşılamak
- 3- Geri çizgiden ralli yapmak
- 4-Voleye gelmek
- 5- Voledeki oyuncuya karşı oynamak

5 oyun durumunun her birinde, oyuncu için pek çok taktiksel ihmallere vardır. Oyuncuların bu çeşitli taktiksel ihmallerin farkında olmaları ve antrenörün, antrenmanda onların bu taktikleri pratiğe koymaları için bir şansı olduklarını garantilemesi önemlidir. Belli ki, belirtilen taktikleri düzgün bir şekilde uygulamak için, oyuncunun bunu gerçekleştirecek tekniksel kapasiteye sahip olmak zorundadır. Taktik çalışmalar uygulanmadan önce, daha çok tekniksel çalışmalar yapılabilir.^{4,8}

2.7.2.1. SERVİS ATMAK

Servis kullanmak: Oyuncular her sayıya başlarken servis kullanırlar. Yani etkili bir servis kullanımı ile oyuncu direkt sayıya ulaşabilir, bu yüzden servis oyuncular için son derece önemlidir. Servisin türü, temposu, yönü ve mesafesi kaliteyi belirler. Servislerin çoğunun zayıf karşılamaların olduğu yöne atılması gerekir. Oyuncuların tamamıyla ustalaştıkları servisleri (düz, falsolu servisler) atmaları gerekir.

Atış Yönünün Etkisi: Servis yönü, Tahmin edilen karşılama yönünü etkileyebilir. Bazı oyuncular, özellikle çevik değillerse, vücutlarının sağ tarafına atılan toplarda sorun yaşayabilirler. Çünkü bu atış daima iyi bir oyuncunun cephanesinin iyi bir parçası olmalıdır.

Düz (ilk) Servis: Düz bir servis sadece hızlı atıldığı durumda etkilidir. Bu nedenle, Bu atış sadece ilk serviste kullanılmalıdır. Düz servis iç sahada olduğu kadar dış sahada etkilidir. Pek çok oyuncu, top alçak gittiği için ve sahanın ortasına düştüğü için, rakibin müdahale bile edemeyeceği bir servi kullanmaya çalışır. Dış köşeye atılan servisler ancak daha kısa bir şekilde atılabilir. Ancak, çeriye atılan bir servis mümkün olduğunca uzun oynanmalıdır. Bu durum sağ veya sol karşılamayı daha güç kılar.^{8.18}

Servis atışındaki bazı önemli özellikler şunlardır;

- Başlangıçtan itibaren puanda üstünlük kurmaya çalışmak için servis atmak.
- Etkili ilk servisler kullanmak.
- Servis atarken belirsizlik yaratmak için hedef değiştirmek.
- Rakibin zayıf yönlerine vuruş yapmak.
- Etkili bir ilk servisten sonra fileye yaklaşmak
- Rakibin üstüne doğru servis atarak açılı oyun ile karşılık vermesini engellemeye çalışmak.
- Sürekli değişik servisler atarak rakibi zorlamak.

- Backhand çift el kullanan rakibe karşı açılı servis atarak pozisyon almasını zorlaştırmak.
- Kort yüzeyine bağlı olarak topa doğru falso vermek.¹⁸

2.7.2.2. KARŞILAMAK (servis karşılamak)

Karşılamanın kullanımı: Karşılama tenisin en önemli vuruşu haline gelmiştir. Üst düzey tenis oyununda servis kırmak (servis atan oyuncunun oyunu kaybetmesi) genellikle seti almayı sağlamaktadır. Karşılama her zaman için rakibin atışına karşılık olarak gelişen bir şey olduğundan karşılık vermek için rakibin niyetini mümkün olduğunca çabuk fark etmek önemlidir.

Karşılama için iyi bir hazırlık pozisyonunu var saymak için bir oyuncunun servis atmadan önce rakibini yakından izlenmesi gerekir. Bu durum rakibin pozisyonuna göre topun mümkün olduğunca çok döndürülmesini içerir. Eğer rakip sağdan vuruş yapıyorsa, oyuncunun backhand gelen bir topu daha etkili kullanması için ortaya daha fazla yaklaşması gerekir. Bazı durumlara rakip belli bir köşeye atmaya zorlanabilir.

Defansif Karşılama: İyi bir serviste eğer rakip doğrudan bir servis sayısı alamıyorsa bu genellikle iyi bir durumdur. İyi bir karşılama rakibin fileye yaklaşmadan vurabileceği şekilde olursa mümkündür.

Yaygın Karşılama: Karşılamada bazı olasılıklar mümkündür. Eğer servis kullanan kişi arka çizgide duraklarsa, arka çizgiye doğru atılan uzun bir karşılama tercih edilir. Bu durum rakibi, arka çizginin gerisinden vuruş yapmaya zorlar. Ayrıca, agresif bir atak şansını da ortadan kaldırır. Atak yapan kişinin üzerine doğru bir karşılama, bir oyuncunun taktik repertuarının bir parçası olmalıdır. Kavis atış da bu örnekte ya da bu durumda kullanılabilecek bir durumdur.

Ofansif Karşılama: Rakip sahaya atılan zayıf bir servis kısa düşen rakip bir top olarak düşünölmelidir. Bir saldırı veya baskı şansı böylesi bir karşılama türünde oyuncu bir iki adım atar iler doğru, topu sert bir şekilde köşeye gönderir ve duruma bağılı olarak ya geride bekler ya da fileye doğru yapılan atışı takip eder. Varyasyonlar, Kesme hareketini de içerebilir. Böylesi bir hareketten sonra, rakip için aşırıtma vuruş oldukça güçtür.^{8,18}

Servis karşılamadaki bazı önemli özellikler şunlardır;

- Kortun belli bir bölümüne karşı vuruş yapmaya çalışmak (rakibin zayıf noktasına doğru).
- Hızlı servislerde fileye yakın blok hareketi yapmak.
- Yavaş servislerde atak vuruş yaparak rakibi zorlamak.
- Köşeli servislerde çapraz korta oynayarak rakibi zorlamak
- Karşılama vuruşlarını geri çizgiye doğru yapmaya çalışmak.
- İlk servislerde hücumsal vuruşlar için düz, savunma vuruşları için kesme vuruşu ve blok vuruşları kullanmak.
- Servislerde tahmin ederek karşılamada topa erken pozisyon almaya çalışmak.
- Serviste bloke vuruşlar arka çizgiye, hücumsal vuruşlar ise köşeli, şiddetli ve yan çizgilere vuruşlar yapmak.¹⁸

2.7.2.3. GERİDEN RALLİ YAPMAK

Servis atışı ve servis karşılamadan sonra en önemli oyun durumu geri çizgiden oynamaktır. Oyuncuların etkili bir geri oyun kullanarak maçta üstünlük sağlayabilirler. Arka çizgide oynama zemini bozuk kortlarda çok etkilidir. Bu durum arka çizgide oynamanın neden özel bir önem taşıdığını izah etmektedir.

Atış Türüne bakıldığında teoride her atış türü eşit ölçüde güvenilir olsa da oyuncular güvenli bir atış için en iyi oldukları atışı tercih etmelidirler.

Ofansif Arka Çizgi Vuruşunda ise, pek çok durum taktik olarak avantajların ortaya konulmasını içerir. Örneğin;

- Rakip çok kısa oynadığında,
- Rakibin backhand veya forehand de önemli bir zayıflığı olduğunda,
- Oyuncunun başarısız bir backhand vuruşundan sonra fazla koşması gerektiğinde,
- Rakibin yavaş olduğu durumda¹⁸

Vuruş hızı bakımından atış özellikleri arasında en önde gelen hızdır. Oyuncu topa hızlı vurmaya çalışır ve hızı rakibe baskı kurmada kullanır. Bir miktar risk kabul edilmelidir. Bu atış türünde, Atışın ne kadar işe yaradığını gözlemlemek çok önemlidir. Bu yaklaşım atış hızıyla elde edilen başarının örtüştüğü durumlarda bir anlam ifade eder. Eğer hızlı oyun işe yaramıyorsa, vuruş hızı yavaşlatılmalıdır. Çünkü kontrolsüz ve aşırı derecede hızlı atışlar kötü atışlardır.

Vuruş Uzunluğu bakımından Atışın yüksekliği ve hızı mesafeyle yakından ilişkilidir. Doğal olarak her zaman istendik atışlar uzun ve hızlı olanlardır. Fakat dışarıya doğru yapılan sert ve kısa bir atış da çok etkili olabilir. Vuruş Yönü bakımından spesifik bir atış yönü tavsiye edilemez. Oyuncu korunmayan köşeye doğru yani rakibin koşu yolunun tersine bir atış yapılarak rakip zor durumda bırakılır.²⁴

Geriden ralli oyunundaki bazı önemli özellikler şunlardır;

- Yüksek tempoda falsolu vuruşlar yapmak.
- Oyun içerisinde (puan süresince) geri çizgide durmak.
- Geri çizgiye açılı oynayarak rakibi zorlamak
- Uzun süreli oyunlarda ritim değiştirerek (hızlı, yavaş ve köşeli vuruşlar) rakibi hataya zorlamak.
- Oyun içerisinde mümkün olduğunca en iyi vuruşu kullanmaya çalışmak.
- Oyun içerisinde servis karesine düşen toplara atak yaparak fileye gitmek.

- Rakibin avantajını etkisiz hale getirmek için yüksek, derin ve köşeli vuruşlar yapmak.¹⁸

2.7.2.4. FILE OYUNU (VOLEYE GELMEK)

Oyuncuların servis atışı sonrası, servis karşılamada veya geriden ralli esnasında atak yaparak fileye yaklaşması ve bu bölgede oynaması durumudur. Eğer oyuncu etkili bir yaklaşma vuruşu yapabildiyse sayıya ulaşma şansı çok yüksektir. Bu yüzden yüksek tempoda düz vuruş yapıp atak oynayan oyuncular genellikle file oyununu tercih ederler.

Vole vuruşu için, oyuncunun fileye mümkün olduğunca fazla yaklaşması gerekir. Fileye olan uzaklık oyuncuya bağlı olarak büyük ölçüde değişir. Bu mesafe, oyuncunun sahip olduğu süre ve bacak gücüne göre değişir. Rakip aşırma vuruşa karşılık vermeden önce, oyuncunun uygun pozisyonu alması gerekir.^{8,18}

File oyunundaki bazı önemli özellikler şunlardır;

- Oyun içerisinde sık sık atak oyun ile rakibi baskı altına almak.
- Oyun içerisinde rakibi şaşırtmak için kort içine (fileye) doğru hareket etmek.
- Fileye yaklaşmak için en iyi vuruşu kullanmak.
- Fileye yaklaşmak için rakibin zayıf tarafını kullanmak.
- Kort içinde derin ve hızlı vuruşlar yaparak fileye yaklaşmak.
- Rakip etkili geçme vuruşları yapıyor ise fileye yaklaşma açılarını değiştirerek fileye gitmek.
- Rakip zayıf geçme vuruşları yapıyor ise her zaman fileye hücum yaparak rakibi zor duruma sokma ve baskı altına alarak hataya zorlamak.¹⁸

2.7.2.5. FİLEDEKİ OYUNCUYA KARŞI OYNAMAK

Rakibin genelde atak bir oyun ile etkili vuruşlar sonrası fileye yaklaşması durumunda, filedeki oyuncuya karşı oynama durumudur. Filedeki oyuncuya karşı oynamak oldukça zor bir durumdur, eğer rakip etkili bir yaklaşma vuruşu yaparak fileye geldiyse geçme vuruşu yapmak çok zor olacağından sayıyı kaybetmek kaçınılmaz olacaktır. Bu durumda sayıya ulaşmak için, rakibin zor bir vole vurması için açılı vuruşlar yapmak ve rakibin fileye fazla yaklaştığı durumlarda üstten aşırma vuruşlar yapılmalıdır.¹²

Filedeki oyuncuya karşı oynamak durumundaki bazı önemli özellikler şunlardır;

- Voledeki oyuncuya karşı en ideal vuruş fileye yakın alçak atışlardır.
- Servis çizgisinin gerisindeki voleyi geçiş atışları sert ve derin olmalıdır.
- Rakibin zor bir pozisyonda vole yapmasını sağlamak ve sonrasında rahat geçiş vuruşu yapmak.
- Geri oyunda falsolu yüksek ve derin vuruşlarla rakibi geride tutmaya çalışmak.
- Pek çok sayıda yüksek, derin ve üstten falsolu vuruşlar yaparak vole oyuncularını zor durumda bırakmaya çalışmak.¹⁸

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmada gözlem metodu kullanılmıştır. Araştırma 4 – 10 Şubat 2008 tarihlerinde yapılan Türkiye Büyükler Kış Kupası tenis turnuvasında (sert zemin) bayan ve erkek müsabakaları video çekimleri yapılmış ve çekim sonucunda değerlendirme formuna işlenerek veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler analiz edilerek taktiksel durumlar incelenmiştir.

3.1. Deneklerin seçimi: Bu çalışmaya Türkiye’de sıralama olarak ilk 64’e giren sporcular değerlendirilmiş, $21,34 \pm 4,77$ yıl yaş ortalamasına sahip 64 erkek ve $17,70 \pm 3,44$ yıl yaş ortalamasına sahip 44 bayan sporcu gönüllü olarak katılmış olup, müsabaka boyunca oynanan 41 bayan maçından 35’i, 63 erkek maçından 59 tanesi, toplam 94 maç sonucu değerlendirmeye alınmıştır.

3.2. Verilerin Toplanması: Müsabaka analizi yapmak amacıyla JVC marka 20X optical/ 800X digital zoom, 30 gb hard disk camcorder 14 saat çekim yapabilen 2 adet kamera kullanılmıştır. Her maç değerlendirme formuna işlenmiştir. Analiz formuna oyuncuların 5 oyun durumundan yararlanarak servis atışı, geriden ralli, voleye gelme, voledeki oyuncuya karşı oyun, servis karşılama oyun durumlarında kazanılan ve kaybedilen vuruşlar kayıt edilmiştir.

3.3. Verilerin Analizi: Video çekim sonrası maç analiz formuna doldurulan veriler, önce kontrol edilerek, 35 maç bayan ve 59 maç erkek, toplam 94 maç sonucu değerlendirmeye alınmıştır. Daha sonra, toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin istatistiksel analizinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows (15.0) istatistik paket programında yapılmıştır.

Bayan ve erkek tenisçilerin kabiliyet puan değişkenlerinin ortalama puanlarında bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla temel istatistiksel değerlerine bakılarak bağımsız örneklem T testi yapılmış, sonucunda ortalama sayı değerlerinin %'lik değişimleri gözlemlenmiş olup anlamlılık düzeyi değeri olarak $p < 0.05$ alınmıştır.

4. BULGULAR

Tez çalışması çerçevesinde incelenen araştırma grubundaki bayan ve erkek tenisçilerin 5 oyun durumuna göre temel istatistik değerleri, bağımsız örneklem t testi sonuçları ve yüzdelik değişimleri verilmiştir.

Bu çalışmaya $21,34 \pm 4,77$ yıl yaş ortalamasına sahip 64 erkek ve $17,70 \pm 3,44$ yıl yaş ortalamasına sahip 44 bayan sporcu katılmış, 35 maç bayan ve 59 maç erkek, toplam 94 maç sonucu değerlendirmeye alınmış olup, ortalama maç süreleri bayanlarda $48,36 \pm 14,50$ dk. İken erkeklerde $72,58 \pm 19,45$ dk. Olarak kaydedilmiştir.

Tablo 1 Bayan ve erkek tenisçilerin fiziksel profilleri

		N	Minimum	Maksimum	Ortalama (x)	SS
Boy Uzunluğu (cm)	Bayan	44	157,00	187,00	167,30	6,12
	Erkek	64	166,00	192,00	176,10	6,43
Vücut Ağırlığı (kg)	Bayan	44	46,00	78,00	61,22	6,23
	Erkek	64	62,00	92,00	74,46	6,83
Yaş (yıl)	Bayan	44	15	28	17,70	3,44
	Erkek	64	16	32	21,34	4,77
Spor yaşları (yıl)	Bayan	44	7	20	11,50	3,33
	Erkek	64	8	23	13,67	4,57

Tablo 2 Bayan ve erkek tenisçilerin maç skorları

Cinsiyet	Toplam set sayısı	Maç başına Ortalama set sayısı	Set başına ortalama oyun sayısı	Toplam oyun sayısı	Maç başına ortalama oyun sayısı	Müsabakada izlenen maç sayısı (n)
Bayan	72	2,05	8,05	580	16,57	35
Erkek	126	2,13	8,57	1080	18,3	59

Tablo 2'e göre bayan ve erkek tenisçilerin maç skorları incelendiğinde, erkeklerin tenisçilerin daha yüksek skor değerlerine ulaştığı söylenebilir.

Tablo 3 Bayan ve erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre temel istatistik değerleri

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
1. servis atışı	Bayan	70	15	94	32.26	13.823
	Erkek	118	12	70	37.08	13.001
2. servis atışı	Bayan	70	4	34	15.43	6.282
	Erkek	118	1	38	17.02	8.335
Aces	Bayan	70	0	3	0.44	0.828
	Erkek	118	0	8	1.73	2.003
Çift hata	Bayan	70	0	11	2.96	2.481
	Erkek	118	0	12	2.88	2.422
1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz)	Bayan	70	0	19	8.54	4.259
	Erkek	118	1	22	9.64	5.053
2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz)	Bayan	70	0	6	1.80	1.451
	Erkek	118	0	8	2.35	1.761

Tablo 3'e göre bayan ve erkek tenisçilerin servis atma değerleri açısından istatistik değerler incelendiğinde, erkek tenisçilerin 1. servis atışı değerleri, aces değerleri ve 2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri bakımından bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, 2. servis atışı değerleri, çift hata değerleri ve 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri açısından bayan ve erkek tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 4 Bayan ve erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
1 servis atışı	-2.404	186	0.017
2 servis atışı	-1.480	175	0.141
Aces	-6.146	170	0.000
Çift hata	0.206	186	0.837
1.servis atışından kazanılan sayı (rallisiz)	-1.529	186	0.128
2.Servis atışından Kazanılan Sayı (rallisiz)	-2.196	186	0.029

Tablo 4'e göre bayan ve erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre t testi sonuçları incelendiğinde, 2. servis atışı değerleri, çift hata değerleri, 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.05$), tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, 1.servis atışı değerleri, aces değerleri, 2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiş ($p<0.05$), erkek tenisçilerin bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmiştir.

Tablo 5 Bayan ve erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Ralli forehand kazanılan vuruşlar	Bayan	70	1	23	5.69	3.524
	Erkek	118	0	16	5.67	3.405
Ralli backhand kazanılan vuruşlar	Bayan	70	0	14	3.96	2.510
	Erkek	118	0	8	2.31	1.879
Ralli forehand kaybedilen vuruşlar	Bayan	70	4	31	12.01	6.612
	Erkek	118	2	30	13.61	6.323
Ralli backhand kaybedilen vuruşlar	Bayan	70	2	27	9.90	5.355
	Erkek	118	2	22	10.69	4.773

Tablo 5'e göre bayan ve erkek tenisçilerin geriden ralli vuruşları değerleri açısından istatistik değerler incelendiğinde, bayan tenisçilerin ralli backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından erkek tenisçilere oranla daha yüksek skor elde etmişken, Ralli forehand kazanılan vuruş değerleri, Ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri, Ralli backhand kaybedilen vuruş değerleri açısından bayan ve erkek tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 6 Bayan ve erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Ralli forehand kazanılan vuruşlar	0.031	186	0,975
Ralli backhand kazanılan vuruşlar	5.129	186	0.000
Ralli forehand kaybedilen vuruşlar	-1.645	186	0.102
Ralli backhand kaybedilen vuruşlar	-1.043	186	0.298

Tablo 6'ya göre bayan ve erkek tenisçilerin geriden ralli vuruşları değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, Ralli forehand kazanılan vuruş değerleri, Ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri, Ralli backhand kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.01$). Oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, Ralli backhand kazanılan vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiş ($p<0.01$), bayan tenisçilerin erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmiştir.

Tablo 7 Bayan ve erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Return forehand kazanılan vuruşlar	Bayan	70	0	6	1.91	1.840
	Erkek	118	0	7	0.95	1.246
Return backhand kazanılan vuruşlar	Bayan	70	0	8	1.16	1.441
	Erkek	118	0	3	0.32	0.678
Return forehand kaybedilen vuruşlar	Bayan	70	0	12	5.50	3.147
	Erkek	118	0	15	5.44	3.166
Return backhand kaybedilen vuruşlar	Bayan	70	0	15	4.41	2.892
	Erkek	118	0	15	4.82	3.291

Tablo 7'ye göre bayan ve erkek tenisçilerin servis karşılama değerleri açısından istatistiksel değerler incelendiğinde, bayan tenisçilerin Return forehand kazanılan vuruş değerleri ve Return backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, Return forehand kaybedilen vuruş değerleri ve Return backhand kaybedilen vuruş değerleri açısından oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 8 Bayan ve erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Return forehand kazanılan vuruşlar	3.892	107	0.000
Return backhand kazanılan vuruşlar	4.559	87	0.000
Return forehand kaybedilen vuruşlar	0.124	186	0.901
Return backhand kaybedilen vuruşlar	-0.858	186	0.392

Tablo 8'e göre bayan ve erkek tenisçilerin servis karşılama değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, Return forehand kaybedilen vuruş değerleri ve Return backhand kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.01$), oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, Return forehand kazanılan vuruşlar ve return backhand kazanılan vuruşlar arasında anlamlı fark tespit edilmiş ($p<0.01$), bayan tenisçilerin erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmiştir.

Tablo 9 Bayan ve erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Passing forehand kazanılan vuruşlar	Bayan	70	0	3	0.30	0.688
	Erkek	118	0	8	0.77	1.208
Passing backhand kazanılan vuruşlar	Bayan	70	0	3	0.26	0.674
	Erkek	118	0	4	0.39	0.774
Passing forehand kaybedilen vuruşlar	Bayan	70	0	3	0.21	0.635
	Erkek	118	0	6	0.83	1.348
Passing backhand kaybedilen vuruşlar	Bayan	70	0	3	0.24	0.669
	Erkek	118	0	6	0.86	1.290

Tablo 9'a göre bayan ve erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama vuruş değerleri açısından istatistik değerler incelendiğinde, erkek tenisçilerin Passing forehand kazanılan vuruş değerleri bakımından bayan tenisçilere göre oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, bayan tenisçiler Passing forehand kaybedilen vuruş değerleri ve Passing backhand kaybedilen vuruş değerleri bakımından erkek tenisçilere oranla daha düşük skorlar elde etmişken, Passing backhand kazanılan vuruş değerleri açısından bayan ve erkek tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 10 Bayan ve erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları.

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Passing forehand kazanılan vuruşlar	-3.406	186	0.001
Passing backhand kazanılan vuruşlar	-1.191	186	0.235
Passing forehand kaybedilen vuruşlar	-4.237	179	0.000
Passing backhand kaybedilen vuruşlar	-4.284	183	0.000

Tablo 10'a göre bayan ve erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama vuruş değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, passing backhand kazanılan vuruş değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.01$), elde edilen skorlarda oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, passing forehand kazanılan vuruş değerleri, passing forehand kaybedilen vuruş değerleri ve passing backhand kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.01$). Erkek tenisçilerin passing forehand kazanılan vuruş değerlerinde daha yüksek skorlar elde etmişken, bayan tenisçiler ise passing forehand kaybedilen vuruş değerleri ve passing backhand kaybedilen vuruş değerleri bakımından erkek tenisçilere oranla daha düşük skorlar elde etmiştir.

Tablo 11 Bayan ve erkek tenisçilerin file oyunu (voleye gelmek) durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Vole kazanılan vuruşlar	Bayan	70	0	6	0.96	1.377
	Erkek	118	0	18	3.97	4.094
Vole kaybedilen vuruşlar	Bayan	70	0	6	0.66	1.238
	Erkek	118	0	12	1.82	2.214

Tablo 11'e göre bayan ve erkek tenisçilerin File oyunu vuruş değerleri açısından istatistik değerleri incelendiğinde, erkek tenisçilerin vole kazanılan vuruş değerleri bakımından bayan tenisçilere göre daha yüksek skorlar elde etmişken, bayan tenisçiler vole kaybedilen vuruş değerlerinde erkek tenisçilere göre daha düşük skorlar elde etmişlerdir.

Tablo 12 Bayan ve erkek tenisçilerin file oyunu (voleye gelmek) durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Vole kazanılan vuruşlar	-7.337	156	0.000
Vole kaybedilen vuruşlar	-4.626	185	0.000

Tablo 12'ye göre bayan ve erkek tenisçilerin file oyunu vuruş değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, vole kazanılan vuruş değerlerinde ve vole kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.01$). Erkek tenisçilerin vole kazanılan vuruş değerlerinde daha yüksek skorlar elde etmişken, bayan tenisçiler ise vole kaybedilen vuruş değerleri bakımından erkek tenisçilere oranla daha düşük skorlar elde etmişlerdir.

Tablo 13 Bayan ve erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Kazanan sayı	Bayan	70	4	36	14.67	6.562
	Erkek	118	2	36	16.09	8.226
Toplam kazanılan sayı	Bayan	70	22	103	50.60	18.379
	Erkek	118	18	103	56.98	19.691
Basit hata	Bayan	70	15	72	35.96	13.907
	Erkek	118	14	72	40.89	14.163

Tablo 13'e göre bayan ve erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayı değerleri açısından istatistik değerleri incelendiğinde, erkek tenisçilerin toplam kazanılan sayı değerleri bakımından bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, bayan tenisçiler basit hata vuruş değerleri bakımından erkek tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapmışlardır. Kazanan sayı değerleri açısından bayan ve erkek tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 14 Bayan ve erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Kazanan sayı	-1.304	170	0.194
Toplam kazanılan sayı	-2.202	186	0.029
Basit hata	-2.324	186	0.021

Tablo 14'e göre bayan ve erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayı değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, kazanan sayı değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.05$), oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, toplam kazanılan sayı değerleri ve basit hata değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiş ($p<0.05$), erkek tenisçilerin toplam kazanılan sayı değerlerinde daha yüksek skorlar elde etmişken, bayan tenisçiler ise basit hata değerleri bakımından erkek tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yaptıkları görülmüştür.

Tablo 15 Bayan ve Erkek tenisçilerin servis ortalamalarının % 'lik değişimleri:

Servis atışları	Bayan	Erkek
1. servis atışı	% 63,9	% 66
2. servis atışı	% 30,2	% 29
Çift hata	% 5,9	% 5

Tablo 15'e göre bayan ve erkek tenisçilerin servis vuruşlarına göre ortalama %'lik değişimleri incelendiğinde, erkek tenisçilerin bayan tenisçilere oranla 1. servis vuruş değerlerinde daha yüksek yüzdelik değerlere ulaştıkları, 2.servis vuruş değerleri ve çift hata vuruş değerleri açısından daha düşük yüzdelik değerle ulaştıkları görülmüştür.

Tablo 16 Bayan ve erkek tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kazanılan vuruşlar %'lik değişimleri:

Oyun durumları	Bayan	Erkek
Servis vuruşları	% 42	% 45,4
Ralli vuruşları	% 39,2	% 30,5
Return vuruşları	% 12,7	% 4,8
Passing vuruşları	% 2,2	% 4,3
Vole vuruşları	% 3,9	% 15

Tablo 16'ya göre bayan ve erkek tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kazanılan vuruşlar %'lik değişimleri incelendiğinde, bayan tenisçilerin kazanılan vuruşlarda ralli vuruşları ve return vuruşlarında erkek tenisçilere oranla daha yüksek %'lik değerlere ulaşmışken, erkek tenisçilerin, servis vuruşları, passing vuruşları ve vole vuruşlarında bayan sstenisçilere oranla daha yüksek %'lik değerlere ulaşmışlardır.

Tablo 17 Bayan ve erkek tenisçilerin kaybedilen vuruşlar %'lik değişimleri:

Oyun durumları	Bayan	Erkek
Servis vuruşları	% 8,4	% 7
Ralli vuruşları	% 61	% 59,3
Return vuruşları	% 27,6	% 25
Passing vuruşları	% 1,2	% 4,1
Vole vuruşları	% 1,8	% 4,6

Tablo 17'ye göre bayan ve erkek tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kaybedilen vuruşlar %'lik değişimleri incelendiğinde, erkek tenisçilerin kaybedilen vuruşlarda servis vuruşları, ralli vuruşları ve return vuruşlarında bayan tenisçilere oranla daha düşük hata yüzdelik değerlerine ulaşmışken, bayan tenisçilerin ise passing vuruşlarında ve vole vuruşlarında erkek tenisçilere oranla daha düşük hata yüzdelik değerlerine ulaşmışlardır.

Tablo 18 Bayan ve erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata %'lik değişimleri:

Sayı çeşidi	Bayan	Erkek
Kazanan sayı	% 28,9	% 28,2
Basit hata	% 71,1	% 71,8

Tablo 18'e göre bayan ve erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata %'lik değişimleri incelendiğinde, bayan tenisçilerin kazanan sayı değerlerinde erkek tenisçilere oranla daha yüksek %'lik değerlere ulaşmışken, erkek tenisçilerin ise bayan tenisçilere oranla daha çok basit hata değerine ulaştıkları görülmüştür.

Tablo 19 Bayan ve erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları:

Oran	Bayan	Erkek
Kazanan sayı – basit hata oranı	1: 2,45	1:2,54

Tablo 19'a göre bayan ve erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları incelendiğinde, Bayan tenisçilerin daha düşük kazanan sayı – basit hata oranına sahip oldukları görülmüştür.

Tablo 20 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
1. servis atışı	Kazanan	59	20	69	38.54	12.105
	Kaybeden	59	12	70	35.63	13.788
2. servis atışı	Kazanan	59	4	34	14.80	7.448
	Kaybeden	59	1	38	19.24	8.639
Aces	Kazanan	59	0	8	2.56	2.238
	Kaybeden	59	0	4	0.90	1.296
Çift hata	Kazanan	59	0	8	2.15	1.937
	Kaybeden	59	0	12	3.61	2.646
1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz)	Kazanan	59	3	22	11.86	4.666
	Kaybeden	59	1	19	7.42	4.438
2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz)	Kazanan	59	0	8	2.76	1.851
	Kaybeden	59	0	6	1.93	1.574

Tablo 20'ye göre erkek tenisçilerin servis atış değerleri açısından istatistik değerler incelendiğinde, kazanan erkek tenisçilerin 2. servis atışı değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere göre daha düşük skorlar elde etmişken, kazanan erkek tenisçilerin çift hata değerlerinde kaybeden erkek tenisçilere göre daha az hatalı vuruş yapmışlarken, kazanan erkek tenisçilerin aces değerleri, 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri ve 2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişlerken. 1. servis atışı değerlerinde ise kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 21 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
1 servis atışı	1.220	116	0.225
2 servis atışı	-2.990	116	0.003
Aces	4.933	93	0.000
Çift hata	-3.414	116	0.001
1. Servis atışından Kazanılan Sayı (rallisiz)	5.297	116	0.000
2. Servis atışından Kazanılan Sayı (rallisiz)	2.626	116	0.010

Tablo 21'e göre erkek tenisçilerin servis atış değerlerine göre t testi sonuçları incelendiğinde, 1. servis atışı değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.05$), elde edilen skorlarda oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri tespit edilmişken, 2. servis atışı, aces, çift hata, 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) ve 2. servis atışından kazanılan Sayı (rallisiz) değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). Kazanan erkek tenisçilerin 2. servis atışı değerlerinin kaybeden erkek tenisçilere göre oranla daha az servis değerlerine ulaşmışlarken, kazanan erkek tenisçilerin çift hata değerlerinde kaybeden erkek tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapmışlardır. Kazanan erkek tenisçilerin aces değerleri, 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri ve 2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişlerdir.

Tablo 22 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Ralli forehand kazanılan vuruşlar	Kazanan	59	1	13	6.88	2.942
	Kaybeden	59	0	16	4.46	3.426
Ralli backhand kazanılan vuruşlar	Kazanan	59	0	8	2.80	2.049
	Kaybeden	59	0	6	1.81	1.559
Ralli forehand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	59	2	29	11.68	6.252
	Kaybeden	59	5	30	15.54	5.829
Ralli backhand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	59	2	20	8.90	3.981
	Kaybeden	59	3	22	12.47	4.858

Tablo 22'ye göre erkek tenisçilerin geriden ralli vuruşları açısından istatistik değerler incelendiğinde, kazanan erkek tenisçilerin ralli forehand kazanılan vuruş değerleri ve ralli backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri ve ralli backhand kaybedilen vuruş değerleri açısından kazanan erkek tenisçilerin kaybeden erkek tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapmışlardır.

Tablo 23 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Ralli forehand kazanılan vuruşlar	4.123	116	0.000
Ralli backhand kazanılan vuruşlar	2.933	108	0.004
Ralli forehand kaybedilen vuruşlar	-3.473	116	0.001
Ralli backhand kaybedilen vuruşlar	-4.374	116	0.000

Tablo 23'e göre erkek tenisçilerin geriden ralli vuruşları değerlerine göre t testi sonuçları incelendiğinde, ralli forehand kazanılan vuruş değerleri, ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri, ralli backhand kaybedilen vuruş değerleri ve ralli backhand kazanılan vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiş ($p<0.01$), kazanan erkek tenisçilerin ralli forehand kazanılan vuruş değerleri ve ralli backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri ve ralli backhand kaybedilen vuruş değerleri açısından kazanan erkek tenisçilerin kaybeden erkek tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yaptıkları görülmüştür.

Tablo 24 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Return forehand kazanılan vuruşlar	Kazanan	59	0	7	1.12	1.403
	Kaybeden	59	0	5	0.78	1.052
Return backhand kazanılan vuruşlar	Kazanan	59	0	3	0.51	0.796
	Kaybeden	59	0	2	0.14	0.472
Return forehand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	59	0	12	4.47	2.725
	Kaybeden	59	1	15	6.41	3.302
Return backhand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	59	0	12	3.97	3.489
	Kaybeden	59	1	15	5.68	2.861

Tablo 24'e göre erkek tenisçilerin servis karşılama değerleri açısından istatistiksel değerler incelendiğinde, kazanan erkek tenisçilerin return backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, return forehand kaybedilen vuruş değerleri ve return backhand kaybedilen vuruş değerleri bakımından kazanan erkek tenisçilerin kaybeden erkek tenisçilere oranla, daha az hatalı vuruş yapmışlardır. Return forehand kazanılan vuruş değerlerinde ise kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 25 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Return forehand kazanılan vuruşlar	1.485	116	0.140
Return backhand kazanılan vuruşlar	3.095	94	0.003
Return forehand kaybedilen vuruşlar	-3.467	116	0.001
Return backhand kaybedilen vuruşlar	-2.914	112	0.004

Tablo 25'e göre erkek tenisçilerin servis karşılama değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, return forehand kazanılan vuruş değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.01$), oyuncuların birlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, return backhand kazanılan vuruş değerleri, return forehand kaybedilen vuruş değerleri ve return backhand kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.01$). Kazanan erkek tenisçilerin return backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından daha yüksek skorlar elde etmişken, return forehand kaybedilen vuruş değerleri ve return backhand kaybedilen vuruş değerleri bakımından daha az hatalı vuruş yapmışlardır.

Tablo 26 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Passing forehand kazanılan vuruşlar	Kazanan	59	0	8	0.95	1.382
	Kaybeden	59	0	4	0.59	0.985
Passing backhand kazanılan vuruşlar	Kazanan	59	0	4	0.47	0.897
	Kaybeden	59	0	2	0.31	0.623
Passing forehand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	59	0	6	0.76	1.331
	Kaybeden	59	0	5	0.90	1.373
Passing backhand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	59	0	4	0.73	1.229
	Kaybeden	59	0	6	0.98	1.345

Tablo 26'ya göre erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama vuruş değerleri açısından istatistiksel değerler incelendiğinde, passing forehand kazanılan vuruşlar, passing backhand kazanılan vuruşlar, passing forehand kaybedilen vuruşlar ve passing backhand kaybedilen vuruş değerlerinde kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 27 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Passing forehand kazanılan vuruşlar	1.611	116	0.110
Passing backhand kazanılan vuruşlar	1.192	103	0.236
Passing forehand kaybedilen vuruşlar	-0.545	116	0.587
Passing backhand kaybedilen vuruşlar	-1.072	116	0.286

Tablo 27'ye göre erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama vuruş değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, passing forehand kazanılan vuruşlar, passing backhand kazanılan vuruşlar, passing forehand kaybedilen vuruşlar ve passing backhand kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.05$), oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 28 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin file oyunu (voleye gelmek) durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Vole kazanılan vuruşlar	Kazanan	59	0	18	4.98	4.265
	Kaybeden	59	0	14	2.97	3.681
Vole kaybedilen vuruşlar	Kazanan	59	0	12	1.98	2.278
	Kaybeden	59	0	9	1.66	2.154

Tablo 28'e göre erkek tenisçilerin file oyunu vuruş değerleri açısından istatistik değerleri incelendiğinde, kazanan erkek tenisçiler vole kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere göre daha yüksek skorlar elde etmişlerken, vole kaybedilen vuruş değerlerinde kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 29 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin file oyunu (voleye gelmek) durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Vole kazanılan vuruşlar	2.750	116	0.007
Vole kaybedilen vuruşlar	0.789	116	0.432

Tablo 29'a göre erkek tenisçilerin file oyunu vuruş değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, vole kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.01$), oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, vole kazanılan vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.01$). Kazanan erkek tenisçilerin vole kazanılan vuruş değerleri bakımından oranla daha yüksek skorlar elde etmişlerdir.

Tablo 30 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Kazanan sayı	Kazanan	59	9	36	20.25	6.804
	Kaybeden	59	2	27	11.93	7.416
Toplam kazanılan sayı	Kazanan	59	46	103	67.42	14.271
	Kaybeden	59	18	96	46.54	18.887
Basit hata	Kazanan	59	14	70	34.61	13.743
	Kaybeden	59	26	72	47.17	11.641

Tablo 30'a göre erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayı değerleri açısından istatistik değerleri incelendiğinde, kazanan erkek tenisçiler kazanan sayı ve toplam kazanılan sayı değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar etmişlerken, kazanan erkek tenisçiler basit hata vuruş değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha düşük skorlar elde etmişlerdir.

Tablo 31 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Kazanan sayı	6.351	116	0.000
Toplam kazanılan sayı	6.775	108	0.000
Basit hata	-5.356	116	0.000

Tablo 31'e göre erkek tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayı değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, kazanan sayı, toplam kazanılan sayı ve basit hata vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.01$). Kazanan erkek tenisçiler kazanan sayı ve toplam kazanılan sayı değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, kazanan erkek tenisçiler basit hata vuruş değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha düşük skorlar elde etmiştir.

Tablo 32 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis ortalamalarının %'lik değişimleri:

Servis atışları	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
1. servis atışı	% 70,8	% 61,5
2. servis atışı	% 25,5	% 32,4
Çift hata	% 3,7	% 6,1

Tablo 32'ye göre erkek tenisçilerin servis vuruşlarına göre ortalama %'lik değişimleri incelendiğinde, kazanan erkek tenisçilerin 1. servis vuruş değerlerinde daha yüksek yüzdelik değerlere ulaştıkları, 2. servis vuruş değerleri ve çift hata vuruş değerleri açısından daha düşük yüzdelik değerlere ulaşmışlardır.

Tablo 33 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kazanılan vuruşlar %'lik değişimleri:

Oyun durumları	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
Servis vuruşları	% 45,2	% 45,8
Ralli vuruşları	% 29,9	% 30,7
Return vuruşları	% 5,2	% 4,5
Passing vuruşları	% 4,3	% 4,4
Vole vuruşları	% 15,4	% 14,6

Tablo 33'e göre erkek tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kazanılan vuruşlar %'lik değişimleri incelendiğinde, kazanan erkek tenisçilerin kazanılan vuruşlarda return ve vole vuruşlarında daha yüksek skorlar elde etmişken, kaybeden erkek tenisçilerin servis, ralli ve passing vuruşlarında yüksek skorlar elde etmişlerdir.

Tablo 34 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kaybedilen vuruşlar %'lik değişimleri:

Oyun durumları	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
Servis vuruşları	% 6,2	% 7,6
Ralli vuruşları	% 59,4	% 59,3
Return vuruşları	% 24,4	% 25,7
Passing vuruşları	% 4,3	% 3,9
Vole vuruşları	% 5,7	% 3,5

Tablo 34'e göre erkek tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kaybedilen vuruşlar %'lik değişimleri incelendiğinde, kazanan erkek tenisçilerin kaybedilen vuruşlarda servis ve return vuruşlarında oranla daha düşük hata yüzdelik değerlere ulaşmışken, kaybeden erkek tenisçilerin ise ralli, passing ve vole vuruşlarında daha düşük hata yüzdelik değerlerine ulaşmışlardır.

Tablo 35 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata %'lik değişimleri:

Sayı çeşidi	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
Kazanan sayı	% 36,9	% 20,1
Basit hata	% 63,1	% 79,9

Tablo 35'e göre erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata %'lik değişimleri incelendiğinde, kazanan erkek tenisçilerin kazanan sayıda kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, kaybeden erkek tenisçilerin ise kazanan erkek tenisçilere oranla daha çok basit hata yaptıkları görülmüştür.

Tablo 36 Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları:

Oran	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
Kazanan sayı – basit hata oranı	1: 1,70	1:3,95

Tablo 36'e göre erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları incelendiğinde, kazanan erkek tenisçilerin oranla daha düşük kazanan sayı – basit hata oranına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 37 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis atma durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
1 servisi atışı	Kazanan	35	18	70	33.06	11.188
	Kaybeden	35	15	94	31.46	16.163
2 servis atışı	Kazanan	35	4	22	12.29	4.914
	Kaybeden	35	8	34	18.57	5.967
Aces	Kazanan	35	0	3	0.74	0.980
	Kaybeden	35	0	2	0.14	0.494
Çift hata	Kazanan	35	0	11	2.23	2.414
	Kaybeden	35	0	10	3.69	2.361
1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz)	Kazanan	35	2	19	10.40	4.279
	Kaybeden	35	0	12	6.69	3.376
2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz)	Kazanan	35	0	6	2.20	1.568
	Kaybeden	35	0	4	1.40	1.218

Tablo 37'ye göre bayan tenisçilerin servis atış değerleri açısından istatistik değerler incelendiğinde, kazanan bayan tenisçilerin 2. servis atışı değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere göre daha az servis değerlerine ulaşmışlardır. Kazanan bayan tenisçilerin çift hata değerlerinde kaybeden bayan tenisçilere göre daha az hatalı vuruş yapmışlardır. Kazanan bayan tenisçilerin aces değerleri, 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri ve 2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere göre daha yüksek skorlar elde etmişlerken, 1. servis atışı değerlerinde ise kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 38 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis atma durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
1 servis atışı	0.482	68	0.632
2 servis atışı	-4.811	68	0.000
Aces	3.234	50	0.002
Çift hata	-2.553	68	0.013
1. Servis atışından Kazanılan Sayı (rallisiz)	4.032	68	0.000
2. Servis atışından Kazanılan Sayı (rallisiz)	2.384	68	0.020

Tablo 38'e göre bayan tenisçilerin servis atış değerlerine göre t testi sonuçları incelendiğinde, 1. servis atışı değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.05$), oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, 2. servis atışı, aces, çift hata, 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) ve 2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). Kazanan bayan tenisçilerin 2. servis atışı değerlerinin kaybeden bayan tenisçilere oranla daha az servis değerlerine ulaştıkları görülmüşken, kazanan bayan tenisçilerin çift hata değerlerinde kaybeden bayan tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapmışlardır. Kazanan bayan tenisçilerin aces değerleri, 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri ve 2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde edilmiştir.

Tablo 39 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin geriden ralli durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Ralli forehand kazanılan vuruşlar	Kazanan	35	2	23	6.57	3.920
	Kaybeden	35	1	15	4.80	2.868
Ralli backhand kazanılan vuruşlar	Kazanan	35	1	14	4.63	2.723
	Kaybeden	35	0	9	3.29	2.108
Ralli forehand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	35	4	29	9.51	5.338
	Kaybeden	35	5	31	14.51	6.883
Ralli backhand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	35	2	26	8.00	4.640
	Kaybeden	35	4	27	11.80	5.406

Tablo 39'a göre bayan tenisçilerin geriden ralli vuruşları açısından istatistik değerler incelendiğinde, kazanan bayan tenisçilerin ralli forehand kazanılan vuruş değerleri ve ralli backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla yüksek skorlar elde etmişlerken, ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri ve ralli backhand kaybedilen vuruş değerleri açısından kazanan bayan tenisçilerin kaybeden bayan tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapılmıştır.

Tablo 40 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin geriden ralli durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Ralli forehand kazanılan vuruşlar	2.158	68	0.034
Ralli backhand kazanılan vuruşlar	2.307	68	0.024
Ralli forehand kaybedilen vuruşlar	3.396	64	0.001
Ralli backhand kaybedilen vuruşlar	3.156	68	0.002

Tablo 40'a göre bayan tenisçilerin geriden ralli vuruşları değerlerine göre t testi sonuçları incelendiğinde, ralli forehand kazanılan vuruşlar, ralli forehand kaybedilen vuruşlar, ralli backhand kaybedilen vuruşlar ve ralli backhand kazanılan vuruşlar arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). Kazanan bayan tenisçilerin ralli forehand kazanılan vuruş değerleri ve ralli backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde edilmişken, ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri ve ralli backhand kaybedilen vuruş değerleri açısından kazanan bayan tenisçilerin, kaybeden bayan tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapmışlardır.

Tablo 41 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis karşılama durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Return forehand kazanılan vuruşlar	Kazanan	35	0	6	2.51	1.853
	Kaybeden	35	0	6	1.31	1.641
Return backhand kazanılan vuruşlar	Kazanan	35	0	8	1.49	1.616
	Kaybeden	35	0	4	0.83	1.175
Return forehand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	35	0	10	4.37	2.756
	Kaybeden	35	0	12	6.63	3.144
Return backhand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	35	0	10	3.60	2.366
	Kaybeden	35	0	15	5.23	3.163

Tablo 41'e göre bayan tenisçilerin servis karşılama değerleri açısından istatistiksel değerler incelendiğinde, kazanan bayan tenisçilerin return forehand kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişlerken, return forehand kaybedilen vuruş değerleri ve return backhand kaybedilen vuruş değerleri bakımından kazanan bayan tenisçilerin kaybeden bayan tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapmışlardır. Return backhand kazanılan vuruş değerlerinde ise kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 42 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis karşılama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Return forehand kazanılan vuruşlar	2.868	68	0.005
Return backhand kazanılan vuruşlar	1.946	68	0.056
Return forehand kaybedilen vuruşlar	3.194	68	0.002
Return backhand kaybedilen vuruşlar	2.439	68	0.017

Tablo 42'ye göre bayan tenisçilerin servis karşılama değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, return backhand kazanılan vuruş değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.05$), oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, return forehand kazanılan vuruş değerleri, return forehand kaybedilen vuruş değerleri ve return backhand kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). Kazanan bayan tenisçilerin return forehand kazanılan vuruş değerleri bakımından oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, return forehand kaybedilen vuruş değerleri ve return backhand kaybedilen vuruş değerleri bakımından oranla daha az hatalı vuruş yaptıkları görülmüştür.

Tablo 43 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Passing forehand kazanılan vuruşlar	Kazanan	35	0	2	0.34	0.639
	Kaybeden	35	0	3	0.26	0.741
Passing backhand kazanılan vuruşlar	Kazanan	35	0	3	0.37	0.843
	Kaybeden	35	0	2	0.14	0.430
Passing forehand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	35	0	1	0.06	0.236
	Kaybeden	35	0	3	0.37	0.843
Passing backhand kaybedilen vuruşlar	Kazanan	35	0	1	0.09	0.284
	Kaybeden	35	0	3	0.40	0.881

Tablo 43'e göre bayan tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama vuruş değerleri açısından istatistiksel değerler incelendiğinde, passing forehand kazanılan vuruşlar, passing backhand kazanılan vuruşlar ve passing backhand kaybedilen vuruş değerlerinde, kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, passing forehand kaybedilen vuruş değerlerinde kazanan bayan tenisçilerin kaybeden bayan tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapmışlardır.

Tablo 44 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Passing forehand kazanılan vuruşlar	0.518	68	0.606
Passing backhand kazanılan vuruşlar	1.429	51	0.159
Passing forehand kaybedilen vuruşlar	2.124	39	0.040
Passing backhand kaybedilen vuruşlar	2.008	41	0.051

Tablo 44'e göre bayan tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama vuruş değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, passing forehand kazanılan vuruşlar, passing backhand kazanılan vuruşlar ve passing backhand kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.05$), oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüşken, passing forehand kaybedilen vuruş değerlerinde anlamlı fark tespit edilmiş ($p<0.05$), kazanan bayan tenisçilerin passing forehand kaybedilen vuruş değerleri bakımından oranla daha az hatalı vuruş yapmışlardır.

Tablo 45 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin file oyunu (voleye gelmek) durumuna göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Vole kazanılan vuruşlar	Kazanan	35	0	6	1.43	1.558
	Kaybeden	35	0	4	0.49	0.981
Vole kaybedilen vuruşlar	Kazanan	35	0	6	0.49	1.147
	Kaybeden	35	0	5	0.83	1.317

Tablo 45'e göre bayan tenisçilerin file oyunu vuruş değerleri açısından istatistik değerleri incelendiğinde, kazanan bayan tenisçilerin vole kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişlerken, vole kaybedilen vuruş değerlerinde kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Tablo 46 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin file oyunu (voleye gelmek) durumuna göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Vole kazanılan vuruşlar	3.029	57	0.004
Vole kaybedilen vuruşlar	1.161	68	0.250

Tablo 46'ya göre bayan tenisçilerin file oyunu vuruş değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, vole kaybedilen vuruş değerleri arasında anlamlı fark bulunmamış ($p>0.01$), oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür. Vole kazanılan vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.01$). Kazanan bayan tenisçiler vole kazanılan vuruş değerleri bakımından daha yüksek skorlar elde etmişlerdir.

Tablo 47 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre temel istatistik değerleri:

Oyun durumları	Cinsiyet	Oyuncu sayısı (n)	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama değer (x)	Standart hata (SS)
Kazanan sayı	Kazanan	35	4	36	18.09	6.021
	Kaybeden	35	4	27	11.26	5.209
Toplam kazanılan sayı	Kazanan	35	10	103	61.37	13.043
	Kaybeden	35	22	99	39.83	16.628
Basit hata	Kazanan	35	15	72	28.57	12.809
	Kaybeden	35	24	67	43.34	10.776

Tablo 47'ye göre bayan tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayı değerleri açısından istatistik değerleri incelendiğinde, kazanan bayan tenisçiler kazanan sayı ve toplam kazanılan sayı değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişlerken, kazanan bayan tenisçiler basit hata vuruş değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapmışlardır.

Tablo 48 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayılara göre bağımsız örneklem t testi sonuçları:

Oyun durumları	Grup ortalaması t testi		
	t değeri	Serbestlik derecesi	Anlamlılık (çift yönlü)
Kazanan sayı	5.074	68	0.000
Toplam kazanılan sayı	6.031	68	0.000
Basit hata	-5.221	68	0.000

Tablo 48'e göre bayan tenisçilerin kazandıkları ve kaybettikleri sayı değerleri açısından t testi sonuçları incelendiğinde, kazanan sayı, toplam kazanılan sayı ve basit hata vuruş değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($p<0.01$). Kazanan bayan tenisçiler kazanan sayı ve toplam kazanılan sayı değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, kazanan bayan tenisçiler basit hata vuruş değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha az hatalı vuruş yapmıştır.

Tablo 49 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis ortalamaları %'lik değişimleri:

Servis	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
1. servis	% 70	% 58,8
2. servis	% 25,43	% 34,4
Çift hata	% 4,6	% 6,8

Tablo 49'a göre bayan tenisçilerin servis vuruşlarına göre ortalama %'lik değişimleri incelendiğinde, kazanan bayan tenisçilerin 1. servis vuruş değerlerinde oranla daha yüksek yüzdelik değerlere ulaştıkları, 2.servis vuruş değerleri ve çift hata vuruş değerleri açısından daha düşük yüzdelik değerlere ulaşarak kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde edilmiştir.

Tablo 50 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kazanılan vuruşlar %'lik değişimleri:

Oyun durumları	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
Servis	% 42	% 42,3
Ralli	% 37,4	% 42,1
Return	% 13,3	% 11,1
Passing	% 2,3	% 2
Vole	% 5	% 2,5

Tablo 50'ye göre bayan tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kazanılan vuruşlar %'lik değişimleri incelendiğinde, kazanan bayan tenisçilerin kazanılan vuruşlarda return, passing ve vole vuruşlarında daha yüksek %'lik değerlere ulaşırlarken, kaybeden bayan tenisçilerin ise, servis ve ralli vuruşlarında daha yüksek %'lik değerlere ulaşmışlardır.

Tablo 51 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kaybedilen vuruşlar %'lik değişimleri:

Oyun durumları	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
Servis	% 7,8	% 8,4
Ralli	% 61,9	% 60,5
Return	% 28,1	% 27,2
Passing	% 0,5	% 2
Vole	% 1,7	% 1,9

Tablo 51'e göre bayan tenisçilerin '5 oyun durumu' bakımından kaybedilen vuruşlar %'lik değişimleri incelendiğinde, kazanan bayan tenisçilerin kaybedilen vuruşlarda servis, passing ve vole vuruşlarında oranla daha düşük hata yüzdelik değerlere ulaşılmışken, kaybeden bayan tenisçilerin ise ralli ve return vuruşlarında oranla daha düşük hata yüzdelik değerlerine ulaşılmıştır.

Tablo 52 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazanan sayı – basit hata %'lik değişimleri

Sayı çeşidi	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
Kazanan sayı	% 38,7	% 20,6
Basit hata	% 61,3	% 79,4

Tablo 52'ye göre bayan tenisçilerin kazanan sayı – basit hata %'lik değişimleri incelendiğinde, kazanan bayan tenisçilerin kazanan sayıda kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, kaybeden bayan tenisçilerin ise kazanan bayan tenisçilere oranla daha çok basit hata yaptıkları görülmüştür.

Tablo 53 Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları

Oran	Kazanan tenisçiler	Kaybeden tenisçiler
Kazanan sayı – basit hata oranı	1: 1,57	1:3,84

Tablo 53'e göre bayan tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları incelendiğinde, kazanan bayan tenisçilerin daha düşük kazanan sayı – basit hata oranına sahip oldukları görülmüştür.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Elit Türk tenisçilerin müsabaka ortamındaki taktik durumlarının '5 oyun durumu' açısından analizinin yapıldığı bu çalışmada, bayan ve erkek tenisçilerin, kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin, kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin oyun durumlarının; Servis atışı, geriden ralli, voleye gelme, voledeki oyuncuya karşı oynama ve servis karşılama oyun durumlarında kazanılan ve kaybedilen vuruşlar açısından değerlendirme yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre '5 oyun durumu' değerlendirildiğinde;

1- Servis atma durumuna göre:

Bayan ve erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre incelendiğinde;

Erkek tenisçilerin 1. servis atışı değerleri, aces değerleri ve 2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri bakımından bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, 2. servis atışı değerleri, çift hata değerleri ve 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerlerinde oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis atma durumuna göre incelendiğinde; Kazanan erkek tenisçiler aces değerleri, 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri ve 2. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, 2. servis atışı değerleri ve çift hata değerlerinde ise daha az hatalı vuruş yapmışlardır. 1. servis atışı değerlerinde oyuncular birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis atma durumuna göre incelendiğinde; Kazanan bayan tenisçiler aces değerleri, 1. servis atışından kazanılan sayı (rallisiz) değerleri ve 2. servis atışından kazanılan

sayı (rallisiz) değerleri kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, 2. servis atışı değerleri ve çift hata değerlerinde ise daha az hatalı vuruş yapmışlardır. 1. servis atışı değerlerinde oyuncular birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

2- Geriden ralli durumuna göre:

Bayan ve erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre incelendiğinde;

Bayan tenisçiler ralli backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, ralli forehand kazanılan vuruş değerleri, ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri ve ralli backhand kaybedilen vuruş değerlerinde oyuncular birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin geriden ralli durumuna göre incelendiğinde; Kazanan erkek tenisçilerin ralli forehand kazanılan vuruş değerleri, ralli backhand kazanılan vuruş değerleri, ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri ve ralli backhand kaybedilen vuruş değerlerinde kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin geriden ralli durumuna göre incelendiğinde; Kazanan bayan tenisçilerin ralli forehand kazanılan vuruş değerleri, ralli backhand kazanılan vuruş değerleri, ralli forehand kaybedilen vuruş değerleri ve ralli backhand kaybedilen vuruş değerlerinde kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde ettikleri görülmüştür.

3- Servis karşılama durumuna göre:

Bayan ve erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre incelendiğinde; Bayan tenisçiler return forehand kazanılan vuruş değerleri ve return backhand kazanılan vuruş değerleri bakımından erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, return forehand kaybedilen vuruş değerleri ve return backhand kaybedilen vuruş değerlerinde oyuncular birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin servis karşılama durumuna göre incelendiğinde; Kazanan erkek tenisçiler return backhand kazanılan vuruş değerleri, return forehand kaybedilen vuruş değerleri, return backhand kaybedilen vuruş değerlerinde kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, return forehand kazanılan vuruş değerlerinde oyuncular birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin servis karşılama durumuna göre incelendiğinde; Kazanan bayan tenisçiler return forehand kazanılan vuruş değerleri, return forehand kaybedilen vuruş değerleri, return backhand kaybedilen vuruş değerlerinde kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, return backhand kazanılan vuruş değerlerinde oyuncular birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

4- Filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre:

Bayan ve erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre incelendiğinde; Erkek tenisçiler passing forehand kazanılan vuruş değerlerinde oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, bayan tenisçiler passing forehand kaybedilen vuruş değerleri ve passing

backhand kaybedilen vuruşlarda oranla daha yüksek skorlar elde etmiştir. Passing backhand kazanılan vuruş değerlerinde oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre incelendiğinde; Passing forehand kazanılan vuruş değerleri, passing backhand kazanılan vuruş değerleri, passing forehand kaybedilen vuruş değerleri ve passing backhand kaybedilen vuruş değerlerinde oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin filedeki oyuncuya karşı oynama durumuna göre incelendiğinde; Kazanan bayan tenisçiler passing forehand kaybedilen vuruş değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, passing forehand kazanılan vuruş değerleri, passing backhand kazanılan vuruş değerleri ve passing backhand kaybedilen vuruş değerlerinde oyuncuların birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

5- File oyunu (voleye gelmek) durumuna göre:

Bayan ve erkek tenisçilerin file oyunu durumuna göre incelendiğinde; Erkek tenisçiler vole kazanılan vuruşlarda oranla daha yüksek skor elde etmişken, bayan tenisçiler vole kaybedilen vuruşlarda oranla daha yüksek skor elde etmiştir.

Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin file oyunu durumuna göre incelendiğinde; Kazanan erkek tenisçiler vole kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden erkek tenisçilere oranla daha yüksek skorlar elde etmişken, vole kaybedilen vuruş değerleri bakımından oyuncular birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin file oyunu durumuna göre incelendiğinde; Kazanan bayan tenisçiler vole kazanılan vuruş değerleri bakımından kaybeden bayan tenisçilere oranla daha yüksek skor elde etmişken, vole kaybedilen vuruş değerleri bakımından oyuncular birbirlerine yakın skorlar elde ettikleri görülmüştür.

Bayan ve erkek tenisçilerin servis durumuna göre ortalama %'lik değişimleri bayanlarda; 1. servis %63,9 , 2.servis %30,2 , çift hata %5,9 iken, erkeklerde; 1.servis %66 , 2.servis %29 , çift hata %5 değerleri elde edilmiştir. Bu sonuçlara göre erkek tenisçilerin 1. servis değerlerinde daha etkili servis kullandıkları ve 2. servis %'lik değerleri oyuncuların birbirine yakın iken, çift hata %'lik değerlerinde ise bayanların daha fazla hata yaptıkları görülmüştür.

Antoun R. yaptığı çalışmada Şampiyon bayan tenisçilerde (7maç) 1. servis yüzdelik değerleri. Henin – hardenne (Avustralya açık, 2004) %74, Myskina (Fransa açık, 2004) %68, Sharapova (Wimbledon, 2004) %75, Kuznetsova (Amerika açık, 2004) %72. değerler elde edilmiştir.³

Elde edilen veriler karşılaştırıldığında Türk bayan, tenisçilerin, daha düşük servis yüzdesi ile oynadıkları tespit edilmiştir.

Bayan ve erkek tenisçilerin kazanılan vuruşların %'lik değişimleri incelendiğinde bayanlarda; Servis %42, ralli %39,2, return %12,7, passing %2,2, vole %3,9 iken, erkeklerde; Servis %45,4, ralli %30,5, return %4,8, passing %4,3, vole %15 değerleri elde edilmiştir.

Yapılan çalışmada, 1997–1999 yılları arasında Grand Slam turnuvalarındaki 252 tekler müsabakası servis atışı kazanılan sayıların %

değerlerine bakıldığında, erkek tenisçilerin %48,1 bayan tenisçilerin ise %46,9 değerleri elde edilmiştir. ²⁷

Bayan ve erkek tenisçilerin kazanan sayı–basit hata oranları incelendiğinde bayanlarda; 1:2,45 iken erkeklerde 1:2,54 oranı elde edilmiştir.

Kazanan ve kaybeden erkek tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları incelendiğinde, kazanan tenisçilerin; 1:1,70 iken kaybeden tenisçilerin 1:3,95 oranı elde edilmiştir.

Kazanan ve kaybeden bayan tenisçilerin kazanan sayı – basit hata oranları incelendiğinde, kazanan tenisçilerin; 1:1,57 iken, kaybeden tenisçilerin 1:3,84 oranı elde edilmiştir.

Brignacca A. yaptığı çalışmada, 2005 yılı Grand slam turnuvaları data bilgileri incelendiğinde, erkek kazanan tenisçilerde 1:1,74 iken erkek kaybeden tenisçilerde 1:3,28 oranları elde edilmiştir. Bayan kazanan tenisçilerde 1:2,06 iken bayan kaybeden tenisçilerde 1:4,35 oranları elde edilmiştir. Oyuncuların kazanan sayı / basit hata oranlarında ve kaybeden oyunculara göre daha düşük oranlar kaydettikleri görülmüştür. ¹¹

Filipic A. yaptığı çalışmada, erkekler 2001 yılı Grand slam turnuvaları final maçları analizlerinde, oyuncuların müsabakadaki profilleri (kazandıkları ve kaybettikleri) arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan incelemede oyuncuların genelde kazanan sayı oranlarının birbirine yakın olduğu, basit hatalarda ise kaybeden oyuncuların daha fazla hata yaptıkları görülmüştür. ²⁶

Ferjan j. Tenis oyuncularının oyun karakterlerini belirlemek amacıyla yapmış olduğu çalışmada (Avustralya açık ve Amerika açık 2000

– 2001 erkekler final karşılaşmaları) analiz sonuçları gösteriyor ki oyuncuların kazanan ve hatalı vuruşları arasındaki oranların hep farklılık gösterdiği, kazanan oyuncuların kazanan sayı / basit hata oranların her zaman daha iyi bir orana sahip olduğu görülmüştür.²⁶

Elde edilen veriler karşılaştırıldığında kazanan sayı – basit hata oranı sonuçlarının birbirine yakın çıktığı görülmektedir.

Sonuç: Elit Türk tenisçilerin müsabaka ortamındaki taktik durumlarının '5 oyun durumu' açısından analizinin yapıldığı bu çalışmada, kazanılan vuruşlarda bayan tenisçilerin ralli ve return vuruşlarında yüksek skor elde etmişken, erkek tenisçilerin ise servis, passing ve vole vuruşlarında yüksek skor elde ettikleri görülmüştür. Kaybedilen vuruşlarda bayan tenisçilerin servis, ralli ve return vuruşlarında, erkek tenisçilerin ise passing ve vole vuruşlarında daha fazla hata yaptıkları görülmüştür. Bayan ve erkek tenisçilerin ortalama kazanan sayı ve toplam kazanılan sayı vuruş değerlerinde erkek tenisçilerin daha yüksek skorlar elde ettikleri belirlenirken, bayan tenisçilerin basit hata vuruş değerlerinde düşük skor elde ettikleri belirlenmiştir.

6. ÖNERİLER

- Benzer çalışmaların periyodik olarak sporculara uygulanması elit Türk oyuncularının taktiksel gelişimleri hakkında daha ayrıntılı yol gösterici olacaktır.
- Elit oyuncuların yurt dışı turnuvalarında da taktiksel anlayışlarının benzer araştırmalarla takip edilmesi yararlı olacaktır.
- Bu çalışma farklı yaş kategorilerinde uygulanması sporcuların taktiksel gelişimlerinin takibi açısından yararlı olacaktır.

7. ÖZET

Bu tez çalışmasında, elit Türk tenisçilerin müsabakalardaki taktiksel durumlarının analiz edilmesi amaçlanmıştır. Oyuncuların taktiksel durumlarının analizi servis, geriden ralli, vole, voledeki oyuncuya karşı oynama (passing vuruş) ve servis karşılama (return) vuruşlarından oluşan 5 oyun durumu için yapılmıştır. Oyuncuların bu 5 oyun durumundaki başarımlarının ölçüsü kazanılan ve kaybedilen (basit hata) vuruşlar olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmaya yaş ortalamaları $21,34 \pm 4,77$ olan 64 erkek ve yaş ortalamaları $17,70 \pm 3,44$ olan 44 bayan tenis oyuncusu gönüllü olarak katılmıştır. 59 erkek ve 35 bayan maçından oluşan toplam 94 maç kamera ile videoya kaydedilip, kayıtlar incelenerek değerlendirilmiştir. Değerlendirme formlarında toplanan veriler SPSS v15 paket programı kullanılarak istatistiksel olarak analiz edilmiştir.

SPSS v15 programı ile yapılan istatistiksel analizlerin sonuçları, bayan oyuncuların ralli ve return vuruşlarından yüksek skor elde ettiklerini ancak oyuncuların servis, ralli ve return vuruşlarında yüksek basit hata oranına sahip olduğunu göstermiştir. Erkek oyuncuların servis, passing ve return vuruşlarından yüksek skor elde ettikleri, diğer taraftan oyuncuların en çok basit hatayı passing ve volede yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tenis, taktik, 5 oyun durumu

8. SUMMARY

In this thesis, It has been aimed to analyze the tactical situations of elite Turkish tennis players in competitions. Analysis of the tactical situations have been made in terms of 5 game situations which are service, baseline rally, volley, playing against to player at volley (passing shot) and return. Performance metrics of these 5 game situations have been determined as the winners and unforced errors.

In this study, 64 men with average age of $21,34 \pm 4,77$ and 44 women with average age of $17,70 \pm 3,44$ attended to the study as volunteers. Results of 94 matches which consist of 59 men's matches and 35 women's matches have been assessed by according the matches using camcorder and analyzing the records. Analysis of records were made by watching the individual men and women matches and performance of players in terms of 5 game situations has been written into rating form. The collected data from the video records have been statistically analyzed by using SPSS v15.

Results of the statistical analysis obtained by SPSS v15 has shown that women players have high scores from the rallies and returns however they have high unforced errors rate in service, rally and return shots. Men players has gained scores from the services, passing shots and returns, on the other hand they have made most of the unforced errors in passing shots and volleys.

Key Words: Tennis, tactics, 5 game situations

9. KAYNAKLAR

1. Abes L. O. Attentional Strategy and Tennis Serve Performance [online]. 2006 [cited 2008.10 feb]. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_21016_original.PDF
2. Ankara Tenis Kulübü Bülteni. Sayı: 27. Ankara. Dumat Ofset. Ocak; 2003.
3. Antoun R. Tactical trends in women's tennis. Manager of women's tennis at the tennis academy [online]. 2005 [cited 2008 6 may]. London. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_6672_original.PDF
4. Applewhaite C. Tennis İq. 1th ed. Printed in Singapore by Star Standard Industries pte ltd; 2003. 8-18.
5. Bastiaens K. Fundamentals for a Justified Training Support. Coaces Symposium Turkey. april. İstanbul; 2006.
6. Bennett J. Statistics in Sport. 2th ed. New York. Printed in the United States; 1998. 169.
7. Besier T. Video Analysis for the Tennis Coach, Physical education from Otago University, New Zealand. [cited 2008. 10 feb]. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_23764_original.PDF
8. Bomemann R. Gabler H. Reetz j. Schönborn R. Tennis Course Techniques and Tactics. 4th ed. Germany. German Tennis Association; 1995. 53-75.
9. Bompa T. O. Antrenman Kuramı ve Yöntemi. Keskin. İ, Tuner. A.B, (Çev). 1. Basım. Ankara. Bağırhan Yayınevi; 1998. 430- 456.
10. Brabenec J. Comprehensive Charting System [online] 2005.[cited 2008.10feb]. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_24689_original.PDF

- 11.Brignacca A. Seeking to Measure the Quality of Tennis Performance. National Coach Tennis Federation.[serial online] 2007 mar. [cited2008.6may]. Available from: URL:http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_24691_original.PDF
- 12.Brown J. Tennis Steps to Success. Second Edition. Atlanta Human Kinetics; 1995. 100-111.
- 13.Büyük Kültür Ansiklopedisi. 11.cilt. Ankara. Başkent Yayınları; 1984 4397.
- 14.Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi. 22.cilt. İstanbul. İnterpress Basın ve Yayıncılık; 1986. 11411–11412.
- 15.Büyük Lügat ve Ansiklopedisi. 12.cilt. İstanbul. Meydan yayınevi; 1973. 56.
- 16.Caserta R. J. Singer R. N. The Effectiveness of Situational Awareness Learning in Response to Video Tennis Match Situations. Journal of Applied Sport Psychology [serial online] 2007. sayı19 [cited 2008. 10feb] Availablefrom: URL: <http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t713768823>
- 17.Crespo M. Granitto G. Miley D. Developing Young Tennis Player. 2th ed. International Tennis Federation. London. Printed in Canada; 2002. 98–112.
- 18.Crespo M. Miley D. Advanced Coaches Manuel. 1th ed. International Tennis Federation ltd. London. Printed in Canada; 1998. 35 -54.
- 19.Groppel j. L. High Tech Tennis. 1th ed. İllinois. Leisure Press Human Kinetics; 1992. 208–213.
- 20.Groppel j. L. Science of Tennis. 3th ed. İllinois. Leisure Press Human Kinetics; 1989. 70.
- 21.Connors j. How to Play Tougher Tennis. 5th ed. U.S.A. Newyork Times Company; 1986. 19-28.

- 22.Çakıroğlu M. İ. Antrenman Bilgisi. 1. basım. İstanbul. Şeker Matbaacılık; 1997. 36–145.
- 23.Dictionnaire Larousse Ansiklopedik Sözlük. 6. cilt. İstanbul. Milliyet Yayınları; 1993. 2298.
- 24.Dinoff J. Tennis Practice Games. 3th ed. U.S.A. Printed in the United States Human Kinetics; 2003. 69–77.
- 25.Dündar U. Antrenman Teorisi. 6. Basım. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım; 2003. 208–211.
- 26.Filipcic A. Analysis of time and game characteristics in top profile tenis[online] 2006 [cited 2008 6 may]. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_20115_origin_al.PDF
- 27.Hornery D. J. Farrow D. Mujika I. Young W. An integrated physiological and performance profile of professional tennis. [serial online] 2007 may. [cited 2008 6 may]: 41; [6 screens]. Available from: URL: <http://www.bjsportmed.com>
- 28.Ingram B. O'Donoghue P. A notational analysis of elite tennis strategy. Journal of Sports Sciences Medicine. [serial online] 2001 feb [cited 2008 6may]: 19:2. [7 screens]. Available from: URL: <http://www.jssm.org.htm>
- 29.Johnson C. D. McHugh M. P. Performance demands of professional male tennis players [serial online] 2005 otc [cited 2008 6 may]: 40. ;[7 screens]. Available from: URL: <http://www.itf.com>
- 30.Kermen O. Tenis Teknik ve Taktikleri. 3. basım. Ankara. Bağırhan Yayınevi; 1998. 1–15.
- 31.Koçak A. Tenis. 1. basım. İstanbul. Cihan Matbaacılık A.Ş.; 1990. 206-210.
- 32.Kriese C. Coaching Tennis. 3th ed. U.S.A. Published by Masters Press; 1997. 129–133.
- 33.Korkmaz N. H. Ataç H. Tenis Alıştırma Örnekleri. 1.basım. Bursa. Akmat Akınoğlu Matbaacılık; 1998. 86–92.

34. Le pallec A. A method for evaluating dominance of a tennis match at an elite level. Christophe cazuc science [serial online] 2007 may [cited 2008 6 may]; 41: [7 screens]. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_7861_original.PDF
35. Le Pallec A. Cazuc C. Method for Evaluating Dominance of a Tennis Match at an Elite Level, Coaching & Sport Science Review [serial online] 2007 may [cited 2008 10 feb]; 41: [5 screens]. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_7862_original.PDF
36. Mamassis G. How the coach can provide sport psychology services to help his athletes. Two case studies. Master in Coaching, Coach of the Greek Tennis Federation [cited 2008 6 may]. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_6459_original.PDF
37. Monzavi S. A Tactical Consideration [cited 2008 10 feb] . Available from: RL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_7548_original.PDF
38. Morpa Spor Ansiklopedisi. 5. cilt. İstanbul; 1997. 87–92.
39. Murray j. f. Smart Tennis. 1th ed. San Francisco. Wiley Company. ;1999. 137.
40. Muratlı S. Çocuk ve Spor. 2. baskı. Ankara. Bağırğan Yayınevi. ; 1997. 235- 239.
41. O'donoghue P. Ingram B. A notational analysis of elite tennis strategy. *Journal of Sports Sciences*. [serial online] 2001. feb [cited 2008 10 may]: 19; [7 screens]. Available from: URL: <http://www.tandf.co.uk/journals>
42. Paldano G. Game Charting: Table of Linked Aspects a Tool for Teaching "Match Play" [cited 2008 .10 feb]. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_25011_original.PDF

43. Paldano G. The Modified Scoring Challenge For Singles Tennis Play. [cited 2008 10 feb]. Available from: URL: http://www.itftennis.com/shared/medialibrary/pdf/original/IO_25326_origin al.PDF
44. Roetert E. P. Biomechanics of Movement in Tennis. [cited 2008, 8 may]. Available from: URL: <http://www.teachingtennis.com>
45. Schönborn R. Advanced Techniques for Competitive Tennis. 2nd ed. Oxford. Meyer & Meyer Sport Ltd; 2000. 135–136.
46. Sevim Y. Antrenman Bilgisi. 7. baskı. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım; 2007.
47. Sevim Y. Antrenman Bilgisi. 1. baskı. Ankara. Gazi Büro Kitapevi.; 1995. 223-229.
48. The Lawn Tennis Association (LTA). Know The Game Tennis. fourth edition. London. Published by a&c black Ltd; 2003. 18–24.
49. Temel Britannica Temel Eğitim ve Kültür Ansiklopedisi, 17. cilt. Hürriyet ofset; 1993. 143–148.
50. Türkiye Tenis Federasyonu. Tenis kuralları. Ankara Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları; 2007. 66–67.
51. Türkiye Tenis Federasyonu. Faaliyet programı. Ankara. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları; 2003. 58–60.
52. Urartu Ü. Tenis Teknik Taktik Kondisyon, 1. baskı. İstanbul. İnkılâp Kitabevi; 1996. 8–14.

2

MAÇ ANALİZ FORMU 16.28.42.43.45

Oyuncu :.....v Oyuncu :

..... ;

kort yüzeyi : Tarih : ,

başlama saati : , bitiş saati :

Anahtar: $\surd$: kazanılan sayı, **X**: kaybedilen sayı, **1**: birinci servis

2: ikinci servis, **D:** çift hata, **S:** servis, **F:** forehand, **B:** backhand

V: vole

[illegible]

11. TEŞEKKÜR

Elit Türk tenisçilerin müsabaka ortamındaki taktik durumlarının '5 oyun durumu' açısından analizi, konulu çalışmada elit Türk tenisçilerin taktiksel oyun yapılarının belirlenmesi ve müsabaka ortamında ne şekilde yansıttıklarını belirleyerek tenisçilerin oyun modellemeleri yapılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın her aşamasında bana yardımcı olan danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Salih SUVEREN 'e, çalışmayla ilgili olarak değerli görüş ve önerilerini aldığım sayın Prof. Dr. Ömer ŞENEL 'e, araştırmamın istatistiki analizlerini yapan sayın Yrd. Doç. Dr. Murat ATAN 'a, yardımlarından dolayı arkadaşım Mustafa KEREM 'e ve burada ismini sayamadığım diğer bütün arkadaşlarıma teşekkür ederim.

12. ÖZGEÇMİŞ

03.08.1981 yılında Ankara'da doğdu. 1987–1992 yıllarında Süleyman Nazif ilkokulunda, 1992–1995 yıllarında Mehmet Çekiç İlköğretim okulunda, 1995–1998 yıllarında Tuzlu çayır Lisesinde ilk, orta ve lise öğrenimini tamamladı. 2004 yılında Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Antrenörlük Eğitimi Bölümünden mezun oldu. 2006 yılında Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor anabilim dalı Yüksek lisans programına başladı. 1988 yılında spor hayatına başladığı Ankara Tenis Kulübünde 1997–2000 yılları arasında sporcu-antrenör olarak görevde bulundu. 2000–2003 yıllarında Ankara Üniversitesi Merkez Kampusu Tenis Kortlarında Tenis antrenörlüğü görevinde, 2004 yılından itibaren Gazi Üniversitesi Spor Kulübü Tenis Branşı antrenörlüğü ve Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Antrenörlük Eğitimi Bölümü Uzmanlık Dalı Tenis derslerini yönetmektedir.